

СВОБОДНА МИСЪЛ

ИЗДАВА ФЕДЕРАЦИЯТА НА АНАРХИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ • LE JOURNAL DE LA FÉDÉRATION ANARCHISTE BULGARE (FAB)

Дежурните виновни

4

Криворазбраната циганизация на българското общество, което има какво да научи от ромите.

Икономиката не е наука

4

Ако има „царица на науките“, то това е икономиката – без властта научните ѝ силици са жалки.

Как пенсионерите станаха безполезни

5

Какво става, когато си налягах парцалите на младини и се ослагнаш на гържавата на старини?

Пропагандата и приспособенците

7

Пропагандата може и трябва да се използва, за да се избегнат жертви в революцията.

Необятната мерзост

9

Всяка власт рано или късно показва озъбената си полицейска морда и осрачания си слугински задник.

2 юни:

„ИЗХОДЪ ОТЪ ТУЙ ТЕЖКО И ГНУСНО ПОЛОЖЕНИЕ НЕ СЪЖ НОВИТЪ ОКОВИ, НОВОТО РАЗДЪЛЕНИЕ НА ТИРАНСТВОТО, А НАРОДНАТА РЕВОЛЮЦИЯ, РАДИКАЛНИЯ ПРЕВРАТЪ, КОИТО СЪЖ ТРИУМФАЛНИ ВРАТА ЗА ВСЪКИ НАРОДЪ, ОСОБЕНО ЗА НАШИЯ, КОЙТО НЪМА ПРЕМИНАЛО, НЪМА НАСТОЯЩЕ, А ИМА ЕДНО САМО БЪДЕЩЕ И БЪДЕЩЕ СВЪТЛО...“

ДАЙ НА ГЛУПАКА ВЛАСТ...

Децентрализация

ИЛИ ФЕКАЛИЗАЦИЯ НА МЕТЕНО?

Правителството е завладяно от поредната си свръхценна идея. С нея министрите възнамеряват да спасят света и да оправят бакиите в поверените им незнано от кого 111 хиляди квадратни километра със 7 милиона души по тях – правителството със загрижеността на истински стопанин ги брои като глави добитък или за 7 милиона маймуни, достатъчно глуповати, за да не се усетят как ги разиграват.

Идеята е да се „децентрализира“ държавната администрация. Как така никои досега не се е сетил?

Децентрализацията се състои в преместване на агенции на министерства и ведомства с по-нисък ранг в провинцията. Гениално. Заслужава Нобелова награда или от веществото, печалбата от което трупа въпросната премия. Три тона ще стигнат.

Пърхацият като суетлива мушица президент Плевнелиев приглася с насрещна инициатива – да се сдобием с електронно правителство и да го дадем за стопанисване на министерството на едикои си! Нищо че има комисия ли, директория ли, която вече харчи народните пари, надзиравайки някакви си там елек-

тронни комуникации. То едно правителство, съставено от меса, кокали, лайна и скъпи платове не ни стига, та сега и електронно. Определено позоренията се оправдават: господин президентът не е най-умният представител на своето семейство.

Тук-там доброжелатели на управляващите се усещат, че замисляното мероприятие повече му мяза да се нарече „децентрация“. Само че и тези коректори страдат от същото, което прелива от Плевнелиев, а в Министерския съвет е втасало – глупост. Има си една недвусмислена думичка – разпръсване. Това е същността на гениалния план. Сиреч, да разпръснем бюрократията из родните простори! Като тор из нивята на татковината. Докато обикновените лайна обаче обогатяват все пак почвата, чиновниците я умъртвяват – гарантирано.

Децентрализацията означава свиване на пълномощия, предаването им на низовите звена от управленската пирамида. Пълна децентрализация ще рече федеративна мрежа от местни съвети и кметства. Федерализъм пък означава, че по начало никои не е по-висок и по-авторитетен

» » » продължава на страница 3

КОЙТО НЕ ЧЕТЕ, ДА ЧЕСТВА

Годишната подигравка 2 юни

Като изключим изнервения Перник, в страната пак „по традиция“ виха сирени. Доволно от себе си, гражданството се върна от походи по бари, разходки в паркове и посещения на музеи, ухаейки на бира и кебапчета.

Така приключи и тазгодишната гавра с паметта на Христо Ботев, загинал на 2 юни 1876 г., на 28 години. Участието на политиките, представителите на армията и църквата в „честванията“

беше специално подчертано от средствата за масова дезинформация. Конкретната кауза, за която загина Ботев, не беше коментирана. Вместо нея прозвучаха мнения на редица официални лица. Те надали биха повторили думите си пред един жив Ботев – от инстинкт за самосъхранение, за да не получат по един революционен куршум в ниските си чела.

За тяхно огромно щастие обаче Ботев не е жив и зато-

ва може смело да се състезават в словоблудство под формата на кухи речи и ръкоблудство под формата на клатене на кандила, отдаване на чест и поднасяне на купени с бюджетни средства цветя.

„В държавата цари страх, хората са под натиск. Това силно контрастира с мечтата и идеала на Христо Ботев за свобода“, заявил председателят на БСП Сергей Станишев, пропускайки въпроса

» » » продължава на страница 6

ЖИВОТ БЕЗ ВЛАСТ

Мътните да вземат държавата

Във връзка с поредните наводнения отново се появиха материали в пресата, излъчиха се и предавания по радио и телевизии по този проблем. И, както винаги, основно приказките се съсредоточиха около застраховането. Българинът не застраховал имуществото си, оттам игела цялата беда. Този Българин вероятно е някой статистически идеализиран персонаж, който получава средна заплата и по всички останали показатели би трябвало да е съвсем добре, предвид скромните му материални (ракийка и салатка) и духовни (чалга и риалити шоу) потребности. На практика оба-

че този господин съществува в оскъдното въображение на управниците, но се възприема съвсем сериозно от т. нар. обществено мнение. Всеки, когато хванеш на улицата, у дома, на работното му място, ту хули, ту хвали Българина, но себе си не слага в сметката.

Та разковничето в реагиране срещу стихийни бедствия и евентуални промишлени аварии – все по-евентуални, понеже промишлеността в тази част на света и континента се топи като подкожната мазнина на работник от оловно-цинков комбинат – било в застраховането. Не във взе-

» » » продължава на страница 7

БЕЗ ЛОГО

СТАТИИ
АНАЛИЗИ
МНЕНИЯ
ТЕХНОЛОГИИ
ИКОНОМИКА
КУЛТУРА
ПОЛИТИКА
БЪЛГАРИЯ
ОЦЕНКИ

www.bezlogo.com

МЪРИ БУКЧИН:

СЛУШАЙ, МАРКСИСТ!

» » » продължава от миналия брой

Митът за партията (продължение)

Болшевиките от самото начало не одобряват тези органи (селските комунни) и в крайна сметка ги осъждат. За Ленин най-предпочитаните „социалистически“ форми на селското стопанство са совхозите (държавните стопанства) – нещо като селско-стопански фабрики, в които държавата владее земята и техниката, назначава ръководителите им, които наемат „селяни“ на запламя. В лениновото отношение към работническия контрол и към селските комунни ясно личи буржоазният дух и манталитет, с които е пронизана във висша степен отвътре болшевишката партия. Това произтича не толкова от теорията, колкото от корпоративния модел на организация. През декември 1918 г. Ленин започва атака срещу комуните под претекст, че селяните били принуждавани да влизат в тях „насила“. В действителност принуда при организация на подобен род форми на комунистическо самоуправление, е използвана твърде рядко, ако това изобщо е ставало. Както заключава Робърт Уесън, подробно проучвал съветските комунни: „Тези, които са влизали в тях, са го правили най-вече по собствено желание.“ Комуниите не са унищожавани, но в хората убиват желанието да ги създават, а по-късно, в края на двадесетте и началото на тридесетте години, Сталин обединява целия процес в една управлявана и надзиравана насилствена „колективизация“ (която представлява по-скоро възстановяване на крепостничеството).

Към 1920 г. болшевиките отблъскват от себе си руската работническа класа и селячеството. Отстраняването на работническия контрол, разгрома на махновци, атмосферата на политически забрани и арести в цялата страна, раздуването на бюрокрацията и скрушителната материална и морална мизерия, на следени от гражданската война – всичко това заедно поражда дълбока враждебност към болшевишката власт. С приключването на военните действия от дълбините на руското общество се надига движение за *Третата революция* – не за реставрация на миналото, както твърдят болшевиките, а за реализиране на истинските цели – за политическа и икономическа свобода, които сплотяват масите около болшевишката програма през 1917 година. Новото движение придобива своята най-силно осъзната форма сред петроградския пролетариат и кронщадските моряци. То намира отражение и в

партията: ръстът на анти-централистичните и анархо-синдикалистичните тенденции сред болшевиките достига такива мащаби, че блокът на опозиционните групи с такава ориентация получава 124 места на Московската губернска конференция през 1920 г. срещу 154 места за привържениците на Централния комитет.

На 2 март 1921 г. „червените матроси“ от Кронщад вдигат открито въстание под знамето на „Третата революция на трудещите се“. Програмата на кронщадци е изградена около искането за свободни избори в Съветите, свобода на словото за анархистите и левите социалистически партии, за свободни синдикати и освобождаване на всички затворници, принадлежащи към социалистическите партии. За обяснение на това въстание болшевиките съчиняват куп истории, които в последните години са признати за безсрамни лъжи. Въстанието е характеризирано като „белогвардейски заговор“, независимо от това, че огромното мнозинство от членовете на компартията в Кронщад се присъединяват към въстанието – **именно като комунисти**, – осъждайки партийното ръководство като предател на Октомврийската революция. Както отбелязва в своето изследване на опозиционните движения сред болшевиките Робърт Винсент Даниелс: „Редовите комунисти действително бяха толкова ненадеждни... че правителството не се уповаваше на тях нито при щурма на Кронщад, нито за поддържането на реда в Петроград, откъдето кронщадци се стремяха да получат поддръжка преди всичко. Основната част от изпратените войски се състоеше от чекисти и курсанти от военните школи на Червената армия. Последният щурм срещу Кронщад беше оглавен от бюрократичната върхушка на болшевишката партия – голяма група делегати от X конгрес на партията беше оставена за целта от Москва. Режимът беше до такава степен отслабен, че на елита се наложи сам да се заеме с тази мръсна работа“.

Още по-значително от кронщадското въстание е стачното движение, обхванало Петроград, което се превръща в детонатор за въстанието на матросите. Ленинистите историци мълчат за този важен критичен процес. Първите стачки в тръбния завод започват на 23 февруари 1921 г. В течение на няколко дни движението обхваща фабрика след фабрика, докато на 28-ми стачка обявяват и работниците от Путиловския завод – „Огнището на революцията“. Издигат се ис-

болшевиките пагат на невероятно ниско ниво, при което не успяват да измамат никою груп, освен себе си

кания, които не са само икономически и няколко дни по-късно ще се подемат от моряците на Кронщад. На 24 февруари болшевиките обявяват обсасно положение в Петроград и арестуват организаторите на стачката, смазвайки работническата демонстрация с помощта на юнкерите-курсанти. Фактически болшевиките не потушават „матроското въстание“, а разгромяват самата работническа класа. Именно в този момент Ленин иска от Конгреса да забрани фракциите в компартията. С това завършва централизацията на партията и е прокаран пътят за Сталин.

Спираме се подробно на тези събития, защото те ни навеждат на извода, от който „истинските“ марксистически ленинисти обикновено бягат: болшевишката партия достига максималната си централизация в дните на Ленин, *не за да доведе революцията докрай или за да потуши белогвардейската контрареволюция, а за да проведе собствената си контрареволюция против социалните сили, които тя претендира, че представлява*. Фракциите са забранени и е създадена монолитна партия, не за предотвратяване на „капиталистическата реставрация“, а за да се матира масовото работническо движение за съветско самоуправление и за социално равенство. Ленин от 1921 г. се обявява срещу Ленин от 1917 г. След това той просто затъва в тресавището. Този човек, който се стреми преди всичко да прикрепи проблемите на своята партия към социалните противоречия, се оказва буквално участник в една „организационна игра“ на последния отчаян опит да спре породената от него бюрокрация. Няма нищо по-жалко и по-трагично от последните години на Ленин. Скован от опростения набор марксистки формулировки, той не може да си представи други контрамерки, освен такива от бюрократичен характер. Той предлага да се организира Рабкрин (работническо-селска инспекция) за от-

страняване на бюрократичните деформации в партията и държавата и този орган попада под сталински контрол, превръщайки се от своя страна в инкубатор на бюрокрация. Тогава Ленин предлага Рабкрин да се съкрати и да се обедини с партийната Контролна комисия и също така се изказва за разширяване на ЦК. Едно и също размотаване: този орган да се съкрати, онзи да се обедини с другия, третият да се измени или ликвидира. Този странен балет на бюрократичните форми продължава до самата му смърт – все едно проблемът може да се реши с организационни средства. Както признава Моше Левин – известен поклонник на Ленин: *„Болшевишкият лидер подхождаше към проблемите като ръководител с „елитарен“ мироглед. Той не приемаше методите на социалния анализ на управлението и се задоволяваше с разглеждане на въпросите изключително от гледна точка на бюрократичните и военнополойските методи“*.

Ако е вярно, че в буржоазните революции „формата излиза от рамките на съдържанието“, то в болшевишката революция формата заменя съдържанието. Съветите заменят работниците и техните фабрично-заводски комитети, партията заменя съветите, ЦК заменя партията, а Политбюро – ЦК. **Накрайно, средствата заменят целта**. Тази невероятна подмяна на съдържанието от формата е една от характерните черти на марксизма-ленинизма. Във Франция, в хода на събитията през май-юни 1968 г. всички болшевишки организации са готови да унищожат студентската асамблея в Сорбоната, за да увеличат влиянието и броя на членовете си. Принципиалният въпрос за тях не е революцията или истинските социални форми, създавани от студентите, а ръстът на собствената им партия. Само една сила е способна да спре ръста на бюрокрацията в Русия – социалната. Ако на руския пролетариат и селячество се беше удало да разширят сферата на самоуправлението чрез развитието на жизнеспособни фабрично-заводски комитети, селски комунни и свободни съвети, историята на страната навярно би получила съвършено друг ход. Не подлежи на съмнение, че провалът на социалистическата революция в Европа след Първата световна война води до изолация на Руската революция. Материалната бедност в съчетание с натиска на обкръжаващата я капиталистически свят явно възпрепятства появата на социалистическо или анархистическо по същността си общество. Това обаче в никакъв случай не предопределя

развитието на Русия по пътя на държавния капитализъм. Въпреки първоначалните очаквания на Ленин и Троцки, революцията е победена от вътрешните сили, а не от армиите на интервентите. Ако движението отгоду беше успяло да възстанови първоначалните достижения на революцията от 1917 г., тогава би било възможно възникването на една многостранна социална структура, основана върху работнически контрол над промишлеността, свободно развиващо се селско стопанство, а също така на живо взаимодействие между идеи, програми и социални движения. Най-малкото, Русия не би се оказала окована в тоталитарните вериги и сталинизмът не би отровил световното революционно движение, прокарвайки пътя на фашизма и Втората световна война. Развитието на болшевишката партия обаче прави невъзможен такъв процес, независимо от „добрите намерения“ на Ленин и Троцки. Унищожавайки властта на фабрично-заводските комитети в индустрията и разгромявайки махновците, петроградските работници и кронщадските матроси, болшевиките гарантират триумфа на бюрокрацията над руското общество.

Характеризирайки стихийното движение на руските работници и селяни като серия „белогвардейски заговори“, „актове на кулашката съпротива“ и „попълзновения на международния капитал“, болшевиките пагат на невероятно ниско теоретично ниво, при което не успяват да измамат никою груп, освен себе си. Вътре в партията се развива духова ерозия и смердяковщина, която проправя пътя към старата царска политика на управление с помощта на тайната полиция, към дискредитиране на самата идея на революцията и накрая към московските процеси, с които бяха унищожени старите болшевишки кадри.

Централизираната партия, която е една напълно буржоазна институция, става убежище на контрареволюцията в най-зловещата и сталинска форма. Това е контрареволюция, прикриваща се под червения флаг и с терминологията на Маркс. В крайна сметка, през 1921 г. болшевиките успяват да заглушат не „идеологията“ или заговора на „белогвардейците“, а стихийната борба на руския народ за освобождение от оковите и за контрол над собствената съдба. За Русия това са кошмарните години на сталинската диктатура, а за поколенията от 30-те години – ужасът на фашизма и предателството на компартиите в Европа и САЩ. •

(следва)

ЖИВОТ БЕЗ ВЛАСТ

Мътните да вземат държавата

» » » продължава от страница 1

мане на превантивни мерки, а в кихане на пари с надеждата за обезщетение. Всеки икономист снизходително ще ви обясни, че производството на нетрайни изделия, покрити от застраховки, стимулира икономиката – важното е да кипи безсмислен труд с една дума. Преразход на ресурси, нови сметници – голяма работа, важното е парите да се въртят. Капитализъм.

А каква е адекватната реакция от гледна точка на здравия смисъл?

Ако една дига е калпава дори при поглед с висок диоптър на очилата, значи адекватната реакция трябва да е укрепване на тази дига. Но медийни специалисти съветват веднага да се тича в офис на застрахователна фирма.

Ако из квартала виленят банди крадци, адекватната реакция е индивидуално въоръжаване и съюзване със съседите, понеже полицията е ангажирана да гони международни престъпници, които крадат кървави заговори срещу криминално проявени бизнесмени. Средствата за масово оглупяване обаче ни съветват да си извадим застрахователна полица срещу обир.

Ако коминът на близкия завод е на път да се срути, а от ръждясалата хладилна инсталация на същото предприятие се кани да изтече амоняк, правилната реакция – и то преди всичко на самите работници – е да стиснат за гушата работодателя си, да спрат производството и да оправят проблема, защото обезщетенията при осакатяване или смърт представляват доста слаба утеха. Ако работниците пък се окажат твърде овчедушни, живущите наблизо граждани могат да си купят противогаси и защитни каски или да блокират предприятието и съвсем буквално да стиснат за гушата собственика. Друг вариант – да го вържат под комина или до готовата да се спуска инсталация, като му оставят един мобилен телефон – за да се обади на банкера си, който да отпусне пари за ремонт. Това е идеята. Той обаче навярно ще звънне на ченгелата, понеже родната полиция го пази. Какво все пак съветват застрахователните пропагандисти? Нищо. Този сценарий е осмислен. Според тях собственикът на едно опасно предприятие не е длъжен да се съобразява с гражданите наоколо – само с нормативните актове и инспектиращата бюрокра-

ция. С актовете той няма проблем, понеже внася в партийни каси дарения, така че законодателите да пишат удобни за него закони и правилници, а бюрокрацията е лесна – по бутилка уиски и подкова сугжук ѝ стига да си затвори очите. Освен това заводът е застрахован, така че всичко е наред. При щети...

Показателно е как всеки проблем бива свеждан до „пипто-платено“. Ремонтът на дигата струва много – обезщетенията ще излязат поевтино – майната му тогава, че ще се случи наводнение. Не застрахователите ще газят кал и ще плачат над удавените си домашни животни. Нито законодателите, нито журналистите. Дори и изплатени, обезщетенията няма да могат като в компютърна игра да върнат ситуацията в старото положение.

Но все пак в един момент по радиото прозвуча трезва мисъл на един пожарникарски шеф – не премисля този път, просто удивително. Човекът каза, че решенията трябва да се вземат на възможно най-ниско управленско ниво и да не се разчита на държавата.

Хабер си няма този пожарникар колко е прав. На държавата е безсмислено да се разчита. Тя е щедра на обещания

и много дейна в приписването на заслуги и обича лафа „не питай какво сме направили за теб, питай ни какво можеш да направиш за нас“. На държавата най-добре не разчитай. Оправяй се сам.

Тогава за какво ни е държавата?

Позволете си един кратък полет на мисълта. Ето, няма държави. Всяко село, всеки градски квартал, дори всеки жилищен блок си има Комунален съвет на съседите. Те виждат опасно искрящ трафопост, чукната тръба на газопровод, дупка в асфалта на остър завои, грохнала дига, задръстено с боклуци речно корито и веднага реагират, без да питат вишестоящи институции, понеже такива липсват. Вместо тях съществува обширен интернет портал за взаимопомощ, за гореща връзка между потребители на стоки и услуги и производителите на такива стоки и услуги. Трафопостът е част от инфраструктура, за която отговарят електротехници. Те представяват самоуправляващ се колектив от работници специалисти. Ако им е нужен администратор, избират си. Ако са преценили, че веднъж седмично е достатъчно да се съберат на по бира и да си разпределят задачите, за да вър-

ви гладко работата им – карат я така. Производител на стока или услуга е отговорен пред потребителя който си я поръчва. Отговорен е директно. Включително с опцията да получи куршум в главата, ако не дойде да провери сигнала за проблем с трафопоста, в резултат на което загине нечие дете или възрастен родител. Друг проблем – задръстено речно корито. Ако силите на живущите наоколо не достигат, те си поръчват техника или викат на помощ всеки, готов да се поразкърши малко на открито и с повече полза, отколкото в залата за фитнес.

Кое обаче би накарало хората да се солидаризират така? Взаимната обвързаност. Не зависимост, не привилегии на едните над другите. Вършейки си работата, всеки помага на другите те да си вършат своята, от която той има пряка облага.

Затова и превантивното реагиране на възможни проблеми не минава през бакалската сметка на бизнесмени и бюрократи, а през разбирането, че помагашки на ближния сега, утре можеш да разчиташ на неговата помощ. Това се нарича човешчина и тя не се купува. •

Шаркан

ДАЙ НА ГЛУПАКА ВЛАСТ

Децентрализация или фекализация на метено

» » » продължава от страница 1

тетен от другия. Всички са равни и няма по-равни. Ако е нужна реализация на проект, изискващ концентриране на средства, умове, ресурси, въвличените кметства се събират и се договарят как ще се свърши работата и кой ще има полза от нея.

Ей, министрите, че то това е почти анархия бе, хора! Остава и самите кметства да са подчинени на прякодемократичните събрания на всички свои жители – и става съвсем анархия! Липсват само няколко детайла, но скелето на анархичното общество е готово.

Да, ама не, както имаше един лаф. Ведомствата според плана на генерала премиер доктор бате Бойко не предават никакви полномощия, не зарязват никакви свои права. Вярно, отговорностите отдавна са ги зарязали, ама това са подробности, да не придиряме. Ведомствата запазват ролята си на привилегировани центрове за вземане на решения. Просто няма да се намират в София, а ще бъдат пръснати по цялата страна. На местните администрации вече им текат лигите – келепир ще има! Ами хората, които са имали безразсъдството да се захва-

Гневът зрее. Изхождайки се на всяко що-годе изметено място, господата властници, само си търсите белята.

нат с някаква дейност, която законът е задължил да зависи от бумага, подписи и печати на тези ведомства? Ще кръстосват като бесни туристи опустелите простори на родината, за да я заобичат люто и необратимо? Може би тук ще помогне хрумването на невзрачния Росен Плевнелиев? Електронното правителство демек. Ниш сме нация техническа, компютри, интернет, мобилни оператори – цял киберпънк на живо, ама в добрия смисъл.

Момент. Ако ще има електронно правителство, за какво ни е да храним онова с гърлата, хранопроводите, стомасите, тънките и дебелите черва? А самото това електронно правителство, за чий, да ме извинят дамците и монахините, ни е? Интернет съществува. Среда за свързване и взаимодействие вие на съмисленици. Вирту-

ално пространство за съгласуване на съвсем реални интереси. Пишеш на една електронна стена поръчки, друг пише възможности, правите комбината. Свидетели на договора – цял свят плюс извънземните, които ни наблюдават май. Правила? Само правила, които са изработени от страните в договора по доброволно и взаимно съгласие, не се нарушават. На такива правила не им трябва полиция, прокуратура, съд, адвокати, нотариуси, брокери, дилъри и друга папач. Папачта да ходи на село. Между 7 и 15 пъти са намалели за последните 20 години площите на градини и бостани. В малките градове са умрели нужни и полезни производства. Села призраци, постапокалиптични пътища, запустели ниви. Поле за изява – за два китайски народа, че и за марсианците ще се намери

бачкане. Алтернативата е камък на шията – и в Дунава. За подхранване на рибите, дето после ще ги ручаме на Никулден и просто така, без празници.

Може би това целят гениалните изобретатели на плана за разпръскване на глобелето, пардон, ведомствата из земите, отбелязани върху политическите географски карти като български? Да спрат подувването на София като цирей, докато останалата част от страната съхне и атрофира? Защо тогава толкова сложно и засукано, чак извратено бе, господата министри! Анархистите имат още по-лесен план.

Махнете банките. Изобщо. Махнете монополистите. Децентрализирайте всичко – започвайки от себе си – и вече няма да има повод народът да се бута в тая София. Ще се завърне по родни-

те си места, ще си образува кооперации, артели, гружества за съживяване на фабрики, мини, ниви, напоителни канали и пътната мрежа. Виртуалната комуникационна мрежа ще служи както вече беше обяснено. Няма да бъде рай, ще се наложи и създаване на местни дружини за убедителни агитационни мероприятия с апаши и други покварени от системата люде. Добра дума планина повдига. При положение обаче, че липсват факторите, които да пречат хората да се занимават с проблемите си, да си живеят живота, ситуацията ще си клони към рай. Народът не е глупав. Не и чак толкова. Само му махнете оковите.

Пречещите фактори, оковите – това сте вие, люто обичани от електората господата властници от всякакъв сой – мутри, бизнесмени, политици, чиновници и кръстоски между изброените. Заедно с вашите налуничави проекти и свърхценни идеи. Идете си. Поне няма да се мъчите, че като накупите накрая, не се знае точно какви сметки ще ви карат да плащате без упойка.

Гневът зрее. Изхождайки се на всяко що-годе изметено място, господата властници, само си търсите белята. •

Шаркан

КРИВОРАЗБРАНАТА ЦИГАНИЗАЦИЯ

Дежурните виновни и бдителните вернопоганици

Официална жалба в Комисията за защита от дискриминация: контролорите в градския транспорт глобяват само българите, като оставяли циганите да се возят без билет или абонаментна карта. Някой се почувствал засегнат от това.

Приблизително в същия дух може да се подаде жалба за множество други подобни „дискриминации“, които поставят циганите в „привилегировано“ положение – сметки за ток, вода, данъци, разрешителни за строеж... Които иска, нека продължи списъка.

Акцентът на възмущението пада върху следните два момента:

1) ние плащаме вместо тях;

2) ромското малцинство държи цялото общество за заложник.

Никъде по света транспортът не печели от билети и абонаментни карти. Градският транспорт е социална услуга, която винаги е на доплати от бюджета. Това означава, че плащат всички – всеки, който купува хляб, цигари, гориво, мляко, греха, каквото и да е, той плаща ДДС. Този данък, заедно с другите косвени данъци, акцизи, мита и всичко, което замива в хазната директно от

касовия апарат на магазина, пълни бюджета. Ако броят чиновнически гърла не беше толкова голям, а лакомията им – толкова невъздържана, средствата биха стигнали да покрият половината нужди на градския транспорт.

Нещо повече, транспортът превозва хора до работните им места. Хората се трудят и печелят приходи за своя работодател, който или не ги осигурява, или ги осигурява на минимална заплата. Независимо от осигуровките, отиде ли работникът в болница, пак му искат пари и му „предоставят здравна услуга“ с такова качество, че вероятността да доживее до пенсия намалява и намалява, особено след като пенсионната възраст се вдига и вдига. Работодателите не могат без работници – защо тогава вместо данъци към държавата да не плащат другата половина от нуждите на градския транспорт? Хайде, може и да не е точно до сто процента. Да остане един дял, който градският транспорт да пусне под формата на билети. Ако си доволен от качеството на превоза, точното спазване на разписанието, културата на обслужване – купувай. Ако не си доволен – в градския транс-

порт да си стягат коланите. Може би им е в повече агминистративата, може би трябва да се замислят как да предразположат пътниците си да ги възнаградят за старанието. Може би, ако се откажат от глутниците контролори, парите ще им стигнат, а нищо чудно и да артусят.

Токът

Домакинствата, в които всеки работещ гражданин събира сили, за да стане на следващата сутрин и да отиде да работи за замозването на работодателя си, харчат една четвърт от произведената от електроцентралите енергия. Останалото се гори от промишленост, офиси, магазини, транспорт, улично осветление, загуби по мрежата и остава за износ. Миналата година държавата продаде рекордно количество ток в чужбина – и се похвали с това. Къде е дянала парите? Сигурно си ги е раздала като бонуси или пак е платила на консултант по рекламите, за да поизлъска имиджа на изумително грозната ни туристическа база. С тези пари обаче можеше, ако беше **наистина** загрижена за този малък, но много прост народ, да покрие базо-

вите нужди на домакинствата. Превъзмерото да си го плащат онези, които нехаят и пилеят.

Водата пристига в нашия дом по износена инсталация, за която монополистът не е давал пукната стотинка дълги години, за да прилапа повече печалба. Днес, понеже е свикнал на големи хапки, а ремонтите се налагат, защото водопроводните тръби се пукат от старост и калпаво полагане, той не затяга каиша, а повишава цените. Циганите не плащат – и с право. Да платиш нагута сметка, примерно сто кубика, без да поиш и къпеш слонове на балкона или отзад в градската си, означава да поощриш наглата лакомия на монополиста. Кое е симптом на а) глупост; б) овчегушице – задраскайте излишното.

Данъци и разрешителни за строеж

Данъкът е рекет на силния спрямо слабия. Държавата твърди, че данъкът е заплащане за услугите, която тя предоставя на гражданите си. Навсякъде обаче в уж *пазарната* икономика цената на услугата зависи от нейно-

то качество и надеждност. Поне такива са клетвените уверения на политици и бюрократи. Следователно, който както прецени задоволството си от дадена услуга, толкова ще плати. Циганите не плащат – значи са оценили услугите на държавния апарат на по-малко от пукната пара. Ако някой ги оценява по-високо, той е а) глупав; б) твърде низходителен; в) прекалено търпелив; г) страхлив – задраскайте излишното.

Разрешително да си построи един човек къща би трябвало да поиска от хората, чийто съсед се кани да стане. Да се уговори и спогоди с тях. Но разрешителното се взема – и плаща! – от чиновници, с които може би никога повече няма да се сблъска. Умно ли е това? Справедливо ли е?

Изобщо, голям дял от всички плащания търпче гушите на орда паразити, които нищо не произвеждат, никакви нужни услуги не предлагат. Те преразпределят чужд труд и рекетират, а за тази си дейност изискват привилегии, уважение и послушание. Ако смятате, че подобни претенции от страна на паразитите имат всички основания, значи сте луд – без гру-

» » продължава на страница 5

НАУЧНАТА МАНИПУЛАЦИЯ

Икономиката не е наука

Предлагаме резюме на част от много по-изчерпателната статия „Светът според икономистите“. Можете да я прочетете в секцията „Седмичник“ на сайта на Вестника в интернет sm.a-bq.net.

Икономиката е логическа структура, базираща се на серия предположения за реалния свят, които спокойно можем да наречем аксиоми. Тъй като систематизиран списък на тези основни допускания липсва във всички учебници по икономика, до които успях да се добера, реших, че е редно да го поместя тук, за да видим върху какъв фундамент лежи икономиката:

1. Според икономистите светът е **фундаментално икономически**, а не (примерно) физичен, като природата и обществото са подсистеми на икономиката.

Природата с нейните ресурси и способност да поглъща замърсяването, на която я подлагаме, е просто подсистема на икономиката, казват икономистите. Те „доказват“, че природата и бъдещите поколения нямат гумата, защото не могат да участват във финансовия пазар (вторите защото са още неродени и нямат пари, които да инвестират (за парите вижте по-долу)); че свободата, здравето, образованието, достойнството, покривът

над главата ни, храната ни, сигурността за децата ни, за инвалидите и за възрастните са все неща, които ние трябва да си „заработим“ и ако не ги заработим (примерно, защото мутрата, която управлява града ни, „инвестира“ парите си в жени и коли, а не в индустрия, където да бъдем наети), то не ги заслужаваме.

2. Икономистите виждат **хората като индивидуални частици**, оптимизиращи задоволеността си според теоремата на Бейс.

Според икономистите човешкото поведение е резултат от математическо изчисление, а не резултат на чувства, хуманност, рационалност, вяра. Не намеквам, че човешките взаимоотношения са непознаваеми. Просто казвам, че икономистите доказуемо грешат за тяхната природа. „Ирационалността“ на хората (като например желанието им да помогнат на семейство или приятел в беда) се моделира като шум или като нестандартна обратна връзка или друг „иновативен“ член в уравненията.

Когато човек остави математиката – или дори само рационалното мислене – да го води за носа и разчита тя да определя етичното му поведение, може да стигне много далеч. Човек може да рационали-

зира абсолютно всичко. Например един може да докаже „че бедните са заслужили бедността си“, друг може да докаже, че „смъртно болните трябва да бъдат убивани, за да не ядат от храната на другите“, трети може да докаже, че „децата трябва да бъдат отнемани от майките им, за да се прекъсне чувството за родство, което води до шуробаджанащина“. Аз съм абсолютно сигурен, че добрият икономист е рационален и логичен. Проблемът е, че само логиката не е достатъчна. Истинският учен трябва да проверява идеите си спрямо действителността, а действителността включва чувствата на хората, включително техните преценки за добро и зло.

Ако човек не проверява идеите си в реалния свят, той прави не наука, а лъженаука.

3. Икономиката е **имунизирана срещу научния метод**.

Не твърдя, че моделирането в икономиката е невъзможно или ненужно, но:

• Не е задължително един рационален модел да бъде математически.

Еволюцията е рационална научна теория, даваща еднозначни конкретни точни предвиждания, с които можем да проверим теорията, и въпреки това математика зад нея няма.

Напълно ли сме сигурни, че икономическата „теория“ е тествана толкова добре, че да бързаеме да я „математизираме“?

• Моделите, използвани от една наука, трябва да бъдат тествани.

Всяка наука, за да бъде наука, трябва да гради теории, които дават конкретни еднозначни предвиждания, чрез проверянето на които теориите трябва да могат да бъдат отхвърлени. Или поне научният метод това твърди...

Спазва ли това изискване икономиката? Отказва ли се тя от модели, които са се провалили? Кога последно сте видели икономическа прогноза („научно предвиждане“), която се е сбъднала? Ако сте видели една такава, колко други не са се сбъднали? Всяка истинска наука би си прерязала гръкляна, ако всяка минута трябва да преправя модела си (както понякога се прави в инвестиционното банкиране), за да пасне на обекта, който се мъчи да опише.

• Не можем да променяме реалността, за да накараме модела ни да пасне. Трябва да променим модела.

Икономиката е вероятно единствената „наука“, която има възможността да променя обекта на своето изследване. Във физиката човек не

може да промени масата на кислородния атом, когато теорията не пасва на експерименталните резултати. В икономиката това е ежедневие. Съвременната икономика като идеология влияе и много по-директно върху структурата на обществото.

• Законите на икономиката рядко са изведени от анализ на причинно-следствените връзки между явленията в обществото. Обикновено се разчита на корелационен анализ, който се третира като причинно-следствена връзка.

• Двуховор (дефиниция: език, който нарочно скрива, изкривява, подменя, обръща значението на думите)

Много науки разчитат на свой собствен жаргон (терминология), за да опишат изучаваните от тях явления. Когато явлението се доближава до нещо от ежедневието ни, то обикновено и терминът за въпросното явление също съответства. Например във физиката със „сила“ се нарича нещо, което е много близо до „силата“, която възприемаме на интуитивно ниво. Помислете си как старателно икономическата идеология е навлязла във всички човешки взаимоотношения. Как хората се поддват на този натиск и постепенно се превръщат именно в

» » продължава на страница 5

КРИВОРАЗБРАНАТА ЦИГАНИЗАЦИЯ

Дежурните виновни...

» » » продължава от страница 4

зи опции – или много, ама много напалшени. Циганите обаче – особено в тайфа – не са.

Две гуми за тях, след като постоянно изникват от изречение в изречение. Обикновените роми са роби. Роби на традициите – „така са живеели дядовците ни“; роби на старите – „защото така са живеели дядовците“; роби на своите крадливи барони побойници – „защото така са живеели дядовците“; а жените и децата са роби на мъжете и бащите си – „защото... абе защото така!“

Направил ли е някоя неща да им даде рамо да се освободят? Държавата? Възмутените от „дискриминацията“ бели граждани на нечистата и грешна република? Не. Нищо. Белите граждани със съзнанието, че са заложници махнат с ръка и викат: „Сами да се оправят!“ и те се оправят, а белите граждани им завиждат и ги клепат на разни комисии, вместо да последват примера им. Не, да станат мързеливи, крадливи и лъжливи – защото робите са такива. Ако робът не краде и не лъже, ще яде бой от бароните си царкировци, от мъжете и бащите си, понеже работенето е труден и дълъг

начин да се печели, а тарторите в циганския етнокултурен концлагер искат облажаване веднага. Всеки циганин или циганка, който или която иска да продължи да учи, не иска да се жени на 15, иска да стане като хирурга Чирков или поне като Костов (опазу боже!) или като Азис и Софи Маринова (е, така по-може), а може би като Чарли Чаплин или Пако де Лусия – всеки такъв мечтател и мераклия да работи здраво и съвестно е подложен на страховтен натиск от страна на общността, демек от страна на бароните и старейшините от мешерето. Защо? Защото не искат да губят нито един роб, понеже всеки роб и робиня им носят тлъсти приходи. Направо една малка държава в нашата голяма – ама и двете грозни и мръсни, както всяка власт.

Затова забигелите за „привилегията“ на циганите, които нямат свой мерцедес, а се возят в тролей, трамваи и автобуси, да последват конструктивния пример на мургавите братя и сестри. Да се обединяват, да бъдат солидарни и съпричастни, решителни и безкомпромисни.

Тогава няма да не плащат и те. •

Васил Арапов

ИЗЛИШНИТЕ

Безполезните пенсионери

Един жесток цар изкарал закон да бъдат погубени всички стари хора.

– Каква полза от тях – казал той, – нито орат, нито жънат, нито дърва секат. Само ядат хляб и се пречат въщи. По-добре ще живеем без тях.

Приказките се разказват, за да опишат реалността.

Наистина, съвременните главорези смазват добре инструментите си. „Брюксел иска бързи пенсионни реформи“, „...тежки демографски проблеми... застаряващо население... рязко увеличаване на публичните разходи за пенсии...“, повтарят глашатаята на правителството, известни още като „независими журналисти“. Стадото блее след тях, че пенсионерите са много и тежали на работещите, и се подготвя да го стрижат до живот. Да забравим за малко фарса, наречен „гражданско общество“, и да направим една проста сметка!

За периода 2001-2011 година продължителността на живота е нараснала от 72 на 73 години. БВП, измерен в покупателна способност на глава от населението, е нараснал от 6600 на 13 597 единици. Наистина, днес хората живеят малко повече, но про-

изведеното расте 10 пъти по-бързо от продължителността на живота.

Щом произведеното расте по-бързо от броя на потребителите, логично е те да получават повече. Но мафията, която защитава интересите на „висшата класа“, сякаш не разбира елементарната логика на „нисшите“. Съвсем наскоро управляващите вдигнаха средната пенсионна възраст от 61.5 на 64 години. Отрязана пенсията, която биха дали на хората, с около 15% и им взеха още няколко от малкото години, в които биха могли наистина да си починат, преди да остарееят съвсем.

Сигурно госта читатели биха се изненадали, но причината не е в „ненормалната“ ни държава. „Нормалните“ държави правят същото.

„Брюксел“ наистина иска пенсионни реформи. Те са насочени не срещу българските пенсионери, а срещу работниците въобще. Имало било „проблеми с обществените финанси“ в общността. За последните 10 години обаче брутният вътрешен продукт на човек от населението в Европейския съюз се е увеличил с близо една трета – нито броят на пенсионерите, нито размерът на пенсиите са отбелязали подобно увели-

чение. За сметка на това броят на милионерите расте значително по-бързо, отколкото расте икономиката – само в България той е нараснал с 50% за последните две години. Една част от милионите на тези хора идва от намалените заплати. Друга – от „сивата икономика“. Трета част идва от спестените пенсии.

Въпреки че протестите срещу пенсионните реформи в „нормалните държави“ са по-сериозни, отколкото тук, те не успяват да спрат процеса. Защото пенсиите, макар и уж „заработени“ от хората, се раздават по усмотрение и благоволение на държавата. Корените на идеята за пенсионирането лежат в благотворителността на управляващите класи към – вдовици и инвалиди. Подобна филантропия по правило не помага особено на страдащите, но пък успешно скрива съвестта на „висшите“ и им създава „имидж“ на загрижени и полезни хора. Различни църкви и аристократи са отпускали пенсии на вдовици и старци и така са успявали да легитимират властта си в очите на стадото.

Същият подход приемат националните държави, когато спешно се налага да опра-

» » » продължава на страница 6

НАУЧНАТА МАНИПУЛАЦИЯ

Икономиката не е наука

» » » продължава от страница 4

индивидуалистичните частици, за които бленуват икономистите.

• Подмяна на приоритетите.

Ако икономиката изучава хората, не би ли трябвало те да бъдат основният ѝ обект на изследване? Не би ли трябвало също така икономиката да улесни хората в стремежа им към щастие (или поне оцеляването)? Защо тогава хората от улицата фигурират в учебниците по икономика и икономическите анализи основно като „работна ръка“ или като „консуматори“? Защо икономистите се скъсват да скандират, че трябва да се помага на банките, но не и на пенсионерите по време на криза?

По закон (!) основният приоритет на корпорациите в САЩ е печалбата (спомнете ли си за американската Шеврон и шистовия газ в България?). Не хората. Не природата. Печалбата. Изискване, което икономистите бързат да обслужват с моделите си.

• „Икономиката не е виновна. Политиците са виновни.“ Политиците са това, което „прецаква“ обществото, казват икономистите.

Политиката и икономиката са едно цяло! Ако политиката изследва връзките меж-

ду структурите в обществото, то икономиката разглежда един аспект от тези връзки. Всъщност, в много случаи, държавата в научните среди се дефинира като монополен гарант на частната собственост (чрез монопол върху силите: армия, полиция, съдилища), като това конструира полето за игра на икономистите. И на капиталистите. И на мафиотите... Не се нагявайте обаче да чуете това в часовете по икономика. Икономиката е изцяло деполитизирана в университетите. Сакън бъдещият икономист да не погледне извън кутийката, в която му е отредено да работи в някоя банка или държавно учреждение.

В много случаи политикът и икономистът са един и същи човек. Както казват старите хора: „Те са като свински черва!“ Да си затваряме очите за това е все едно да кажем, че хората са работници или консуматори, но никога – майки, деца, приятели.

• „Парите са средство за обмяна“.

Не хората, а парите са основният обект на икономическите изследвания (вече говорихме за тази подмяна на приоритетите по-горе).

Парите позволяват да обменим едно нещо за друго на пазара – това ни казват иконо-

мистите и спират готук. Човек обаче трябва да помисли няколко секунди, за да осъзнае, че парите са:

1) Власт. Ако имате пари, няма нужда да си продавате труда на шефа, за да се нахраните. Ако имате пари, можете да си изберете политик/икономист, който да прокара „правилните“ закони, които да ви дадат повече права, отколкото на другите. Не случайно съдебната система е много търпелива с милионерите в България (пък и по целия свят), които сгазят лука, и много строга с джебчиите. „Някои са равни. Други са по-равни“.

2) Купонна система за разпределяне на блага. Представете си, че имате възможността да отидете в магазина и да вземете самун хляб без пари, защото жена ви чака гладна в къщи, а шефът не ви е плащал заплатата от месеци. Всеки икономист ще скочи да ви обяснява как ако бедните хора имат тази възможност, то цивилизацията ще се срине. Ако не успеят да ви убедят, ще ви кажат, че ако нямате пари, то най-вероятно сами сте си виновни.

3) Мерна единица, измерваща потока от енергия (ще видим по-долу за какво иде реч) и ресурси в обществото.

Съвременното общество не може да съществува без су-

ровини и енергия. Ако човек си поиграе да сложи на една графика БВП на САЩ и количеството петрол, което те харчат на година, ще види много тясна корелация. Обществото не може да създава пари неограничено, без да има ресурсна база.

• Икономистите фалшифицират историята.

Историята (според икономистите) казва, че парите са се появили, за да решат проблема с двоятното съвпадение (едновременно ти да искаш яйца, а аз лаптоп; да имахме това, което иска другият, и да сме навити да ги разменим).

Интересното е, че антрополозите и историците, които са се занимавали с тази тема, са изследвали множество общества, които не използват пари – 0% от тях са използвали или използват бартер (ако преди това не са били запознати с концепцията за парите). Икономистите предвиждат, че това число трябва да е 100% (разликата между това, което икономиката казва, и реалността е безкрайно много пъти.). Историята за появата на парите, която се разказва във всички учебници по икономика, е измислица. В реалния свят по всичко личи, нещата са тръгнали точно по обратния път: първо е бил измислен кредитът, после парите и чак след тях – бартерът, като

той се установява трайно единствено там, където парите за момента липсват.

Антропологът Дейвид Грейбър пише: „Икономистите винаги ни карат да си „представим“ как са ставали нещата преди появата на парите. Това, което тези примери всъщност илюстрират повече от всичко друго, е колко ограничено е тяхното въображение. Когато хората са живели в свят, в който не са били познати парите или зарите, ... тези хора рядко са мислели само за стойността на стоките си. Това не само демонстрира, че Хомо Икономикус, който стои в основата на всички теореми и уравнения, които претендират, че икономиката в наука, е не само почти невъзможно скупчен тип и егоцентричен психопат, ... но и че икономистите при постоянното разказване на мита за бартера взимат един вид поведение, който е възможно да се появи единствено след появата на парите, и го проектират назад във времето, като претендират, че точно той е причината за измислянето на парите. Все едно да кажеш, че шахът е измислен, за да позволи на хората да задоволят отдавнашното си желание да обявят мат на противника“.

Шебек

ИЗЛИШНИТЕ

Безполезните пенсионери

» » » продължава от страница 5

вдаят съществуването си в очите на работническата класа, без да променят същността на експлоатацията. Първата държавна пенсия за възраст получават германските работници по времето на Бисмарк при достигане на 70-годишна възраст. По-това време средната продължителност на живота в Пруссия е около... 45 години. Столетие по-късно пенсионната система вече е изпитано средство за потискане на социалното напрежение. В страните от „първия“ и „втория“ свят държавата дава на непотребните хора по-малко пари, отколкото би ѝ струвало да изпрати синовете им да ги усмиряват. За сметка на това изпраща синовете им да усмиряват страните от третия свят, където и до днес „пенсионната система“ е екзотика, достъпна само за малцина. Системата сякаш работи успешно... за по-малко от век.

В свят, в който за минути се печелят и губят милиони, в който мястото на човека зависи от уменията му да краде, няма място за пенсии, няма място и за пенсионери. Повечето хора нямат излишни пари, които да заделят за десетки години напред, нито

пък някой би им ги пазил толкова време. Държавниците предпочитат да крадат гнес, защото не знаят дали ще бъдат на власт утре. Онзи, който не може да си намери работа, е излишен. Още по-излишни са хората, които нямат повече сили, за да работят.

Старите и неспособните хора никога в историята не са разчитали на „пенсии“. До въвеждането на държавните „грижи“ за тях, те са преживявали благодарение на солидарността на околните. Едва в последните десетилетия, с разкъсването на естествени

те общности и изземването на функциите им от държавата, тя се вижда принудена да заделя значителни средства за тях. Резултатът обаче сам показва колко неестествено е управникът да обслужва подчинените си. „Безполезните“ хора могат да съществуват в хармония с „полезните“ само в общество, което функционира на основата на солидарността, а не въпреки нея. Днешните пенсионери не създадоха такова общество. И носят последствията от това. •

Утрешен пенсионер

РЕВОЛЮЦИЯ ИЛИ СМЪРТ

Гладната стачка

Работниците от ОЦК, след като се порадваха на вниманието на пристиignalата с хеликоптер власт, отново се усетиха колко дълбоко са затънали. Протестите започват пак. Този път протестират и с крака – напускат предприятия. Когато спрят всички технологични процеси в комбината, той ще се превърне в гробница, в мавзолей. Без възможност за пускане в действие. Отчаяните работници се заблуждават, че така ще накажат банките-кредитори. Като едно голямо смецище за скрап обаче ОЦК-Кърджали представява достатъчно вкусна плячка. Не само скрапът и оборудването могат да се разпродадат изгодно. Терените също не са евтини. Още повече, че реалните задължения към банките са раздути, дори да не броим лихвите. Финансовите балони са най-успешният бизнес, защото срещу кухи задължения се вземат реални материални активи. Нима уроците от скорошната финансова криза, която въпреки продължава да прави своята обиколка по света, са били проспани?

Особено упоритите работници обявиха гладна стачка.

Съжалявам, но какво от това?

Гладната стачка е оръжието на затворника. Затворникът е притиснат в килията си, обграден от надзиратели, половината му „колеги“ обикновено са обработени от затворническото началство, той почти няма шансове да се вдигне на бунт.

Свободният човек – поне формално свободният, който не е вързан между четири стени, – обаче не гледа небето през решетки. Той всеки ден се прибира при семейството си, може и да напусне работодателя си. Защо му е да протестира по този самоубийствен начин?

Десетилетия досега властта ясно му е показала, че не ѝ пука за неговите удобства, здраве и живот. Десетилетия досега работодателите са показали същото. Банките са го оплели в мрежи от задължения, отпускатки му заеми, кредити и други червейчета на острата кучка, но тези средства не са създадени от банките – те са ограбени от трудовете хора. На работника му дават назаем неговите собствени пари. Веднъж в личен план, веднъж на работното място – двойна примка. Парите се въртят, от тях зобят политиците и чиновниците, законодатели-

» » » продължава на страница 7

КОЙТО НЕ ЧЕТЕ, ДА ЧЕСТВА

Годишната подигравка 2 юни

» » » продължава от страница 1

какви точно са били мечтите и идеалите на революционера и дали партията му някак се вписва в тях. Дреме му на Станишев за идеалите. За него името на Ботев е резерватив, нужен му да оногоди за пореден път податливо то на онождане масово съзнание. По думите му държавата не се управлявала, тъй като „правителството се занимава единствено с това как да събере пари, за да излъже хората за втори път“. Здравствате. Че с какво друго се занимава кое да е правителство? Когато вие бяхте на власт, да не би да сте вършели нещо по-различно, татовите?

Изявата на лидера на най-буржоазната партия у нас

обаче бледнее пред същинския рекорд по цинизъм – пищни накити от перли:

„Ботев направи най-важната крачка за възстановяването на българската държавност“, това каза президентът на България Росен Плевнелиев. Президентът припомни думите на поета, че за свободата са достойни само тези, които са готови да умрат в нейно име.

През същата второрюнска седмица обаче Плевнелиев поднесе на римския папа 200-килограмово позлатено яйце. Любителите на математиката нека сами сметнат колко пенсии чини такъв армаган, колко животоспасяващи операции, колко социални помощи, детски надбавки... или чиновнически бонуси.

Цялата измет от страната се състезава да реди засушени изречения, да служи молебени и панихиди, да се строява за военни ритуали – и при това се радва, че мъртвият Ботев не може да им отговори.

Нима не може? Изречените на глас думи отлитат, но написаното остава. Тежко като куршум.

Включи компютъра си, чатателю. Влез в интернет и намери електронната библиотека Читанка.инфо – същата, която беше обект на бандитско нападение от страна на държавата. Виж сам какво е казал Ботев – и се опитай да осмислиш казаното.

„Както с приемането византийската култура ние се показахме маймуни и достигнахме да бъдем робове на азиатските варвари, така и със слепото поддържане на Европа ние ще да достигнем да бъдем робове сами на себе си. ...

Народът ... видя, че вместо гръцкото духовенство иде друго, кое иска същите права и власт, същите привилегии ... И наистина, какво ново и полезно ще внесе в живота народен тъй ново духовенство? С какво ще улесни то напредъка на тези неразвити още сили? С какво ще

облекчи съдбата на поробен народ? ...

Въпросът се реши само за духовенството, а за народа ще се реши само кога остане той без духовенство. Но до тогава колко ли още време ще се мине?! Колко ли още жертви ще трябва да бъдат?

„Дума на българските емигранти“ 1871 г., „Решен ли е черковният въпрос?“

Българинът ..., каквато омраза храна против турчина, такава (може и по-дълбока, като е по-вота) и към чорбаджията и духовенството, тази непорината византийска воня, коя продаде и съсипа народа, а днес носи на шия ключовете на неговите окриви.

Само разумният и братският съюз между народите е в състояние да унищожи теглилата, сиромашията и паразитите на човеческия род и само тоя съюз е в състояние да възвори истинна свобода, братство, равенство и щастие на земното кълбо. ... Основата на сяко едно господарство е кражба, лъжата и насилието. ...

Чомагите и байонетите показваха, че законът е напечатан само за робовете и ние имаме пълно право да кажем заедно с Прудона, че сяко едно правителство е заго-

вор, съзаклатие против свободата на човечеството.

„Знаме“, I, бр. 3 от 21 декември 1874 г.

Ще да повторим: идеята за твърде близко въстание против европейските диваци е проникнала вече в сърцето както на нашето младо поколение, така и на оная маса от народът, която при днешното свое положение не очаква друго нищо, освен глад, мор или крайна сиромашия. А гладът, морът и сиромашията са такива страшни двигатели на революцията, щото за един залък хляб или за една крачка напред човекът не жалее ни жената си, ни децата си, ни имотът си, ни животът си; а у българинът сичкото това е вече отнемано, погазено, продадено и осквернено. Още една безплодна година, и той ще да издигне косата против причините на своята смърт, пък – или загинал, или оживял – той ще да турне край на своите воловски теглила. ...

От сичкото това, що казахме дотука, ние не можеме да направиме друго никакво заключение, освен това, че единственото спасение на нашия народ се състои в революцията. •

„Знаме“, I, бр. 5 от 11 януари 1875 г.

РЕВОЛЮЦИЯ ИЛИ СМЪРТ

Гладната стачка

» » продължава от страница 6

те и стражите на тези закони. Ако работникът си поиска своето, цялата тази попка ще остане гладна и жадна, а тя е свикнала добре да се храни и добре да си пийва.

Чи са задълженията на ОЦК към банките? На работника? Не, работодателят ги е направил. Да ги търсят от работодателя лично. Комбинатът не е построен от него. Построен е с труда и скъсения живот на бащата и дядо на сегашния работник.

Малко ли гладува този работник, че сега да го прави и демонстративно?

Има кураж да застраши живота си по този начин, но не му стиска да се разбунтува. Не му стиска да влезе в комбината, да направи събрания по цехове, да си избере съвет за работническо самоуправле-

ние и стопанисване на предприятието и да печели от труда си.

Работникът обаче не смее да стори това. Той чака чорбаджията да се смили, държавата да се намеси, законът да възтържествува.

Само че чорбаджията не притежава милост – иначе не би станал чорбаджия.

Държавата се намесва във всичко – и винаги го прави в полза на своя клиент, чорбаджията, както и в своя полза, а тази полза е да дере данъци, да ги разпределя и да харчи за себе си най-много.

Законът също тържествува – защото така е написан. Който и да го напише, каквото и да го спретне, все ще е едно и също: за работника бацкане до гроб, за работодателя – благ живот. После държавната статистика ще събере немотията на едните с

охолството на другите, ще раздели сумата на две и ще получи напълно прилични макроикономически показатели. А чиновниците от Брюксел, нали и те са от същата канибалска порода, ще похвалят родните ни държавници.

Когато човек види, че му се е лепнал кърлеж, той го вади и стъпква. Не му прави гладни стачки.

Обаче ти, работнико, храниш илюзии, затова от полугладуване преминаваш към пълно гладуване, за да събудиш нещо като съвест там, където никога не е имало такава.

Защо не опиташ да събудиш воля за живот в себе си? Гладната стачка, ако не си в затвор, не е борба, а капитулация.

Лека ти пръст, работнико. •

Христо Николов

ЗА КАКВО И КАК СЕ БОРИМ

Пропаганда и приспособенчество

Една анархична организация, така както са я виждали някои практики на анархизма, представлява федерация от отделни местни идейни групи, кръжоци и организации. В нея липсват властени ръководни органи, тя прилича на мрежа. Обединяващото в нея е общата цел, разбирана ясно и точно от всички членуващи; общият арсенал от методи и средства, съгласувани и актуализирани на конгреси и конференции; строга координация в дейностите и колективно вземани решения. Целта и пътят към нея е формулирана в Програма. Методите и средствата – прецизирана под формата на Устав. Действията, които не приличават организацията към реализирането на Програмата, се избягват. Пример за такива действия са солови изпълнения на отделни участници във федерацията, които не засягат вътрешното устройство на местната организация, иницирала такава акция. Несъгласувани с федерацията действия водят до нарушаване способността ѝ да концентрира усилията си в избрана посока.

Анархистката организация е революционна армия в процес на мобилизиране. Затова тя не прилича досущ на обще-

Как да използваме пропагандата, за да нестим боеприпаси и жертви в революцията?

ството, за изграждането на което се бори. В нея само присъстват елементи на това бъдещо общество, зародиши на онези структури, които ще отменят и заместят с по-добри и по-справедливи модели държавата и капиталистическите отношения.

Една от важните задачи на всяка мобилизация е пропагандата, мотивирането на хората да се присъединят към движението за безвластие и социална справедливост, както и мотивиране на вече включилите се да обръщат внимание на такива неща като самодисциплината и идейната подготовка. Писателят Джордж Оруел, сражавал се в Испанската гражданска война, с голямо учудване отбелязва, че по фронтовете агитаторите се оказват по-силно оръжие от пушките, картечните и оръдията. Затова ефективността на анархистката организация зависи от качеството на нейните аги-

татори (без все пак да пренебрегваме пушките). Всеки способен да убеждава околните е длъжен да усъвършенства и да използва тези свои умения. Пьотр Кропоткин е казал, че възможността да направим нещо е нравствено задължение да го сторим. Пропагандата, ако е умело водена, привлича привърженици на каузата, демотивира противниците ѝ, настройва поне на неутралитет приспособенците.

Как обаче да използваме пропагандата, за да нестим боеприпаси, а и жертви в бъдещата революция? Жертви не само сред „своите“, но и сред нашите противници – в края на краищата Социалната революция се стреми да унищожи отношения, навици и предразсъдъци, а не техните носители – ако те не посегнат към насилието и ако нямат грехове, за които да отговарят пред народа.

Сегашната политическа, социална и икономическа сис-

60 ГОДИНИ ОТ УБИЙСТВОТО НА КРЪСТЬО ХАДЖИИВАНОВ

Из „Пари и власт“

Умряха всички като тях, почитани от хората тъй много, че бяха богове на глупостта, умряха те, паднаха във борбата,

воювали през дълги векове с човешкия стремеж към свободата, към щастие, що няма го и днес...

Умряха те, умря и слепотата в борбата със великия прогрес...

Във таз борба и вие ще умрете, ще падне с трясък златният ви трон, че хората, далеч през вековете, ще викнат в тоз стремеж към свободата, към щастие с буреносен глас:

„Всеобщо братство, правда на земята, не робство, не разврат, пари и власт!“

Кръстьо Хаджииванов

ставител на „Доминиращото малцинство“. В историята на човешките цивилизации множество творчески малцинства деградирали до доминиращи малцинства – елити.

Елитите успешно подлагат масите на оглуяване, като се опират на един природен закон – и в животинското стадо, и в човешките общества преобладават приспособенците. Няма как – самата еволюция е приспособяване към външните условия. Наред с инстинкта за приспособяване обаче, всяка популация – особено популация на биологично социален вид (каквато са и хората) – променя околната среда, въздейства върху условията, към които мнозинството обикновено се приспособява. Тъкмо в това е ролята на „творческите малцинства“ – да показват и доказват пред мнозинството, че условията могат (и трябва) да бъдат променени. Тъкмо това е пропагандната задача на анархичната организация.

Вкараните в повтаряне на клишетата (заместител на самостоятелното мислене) хора на пръв поглед са „лесна плячка“ за опитния агитатор. Нужно е само да се сменят клишетата – операция проста като препрограмиране на

» » продължава на страница 8

УРОЦИТЕ НА ИСПАНСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ

Властта корумпира

» » » продължава от миналия брой

Вярно е, че шефовете могат да се гордеят с това, че само CNT-FAI от всички организации провежда многобройни пленуми през този период, където се дискутират линиите на поведение на Конфедерацията. В действителност обаче тези пленуми не представяват мненията на редовите членове повече, отколкото дебатите в парламента отразяват обмислените становища на избирателите. Понякога пленуми с важен дневен ред се обявяват едва два-три дни преди датата, което прави абсолютно невъзможно за членовете на синдикатите и местните секции да дискутират за толкова кратко време въпросите, по които делегатите ще говорят от тяхно име. Твърде често обсъждането на такива пленуми се свежда до няколко лозунга и до изразяване на масовия ентузиазъм на делегатите, при което членовете от базата се запознават с взетите решения пред свършен факт.

Дори днес например историкът на CNT Пиерац не е в състояние да установи дали на националния пленум на регионалните Комитети, сви-

много от вътрешните кризи на CNT не са идеологически, а са следствие от сблъсъците между личности, които се стремят да установят контрол върху организацията

кан през септември 1936 г., се е дискутирал въпросът за създаването на Националния съвет на отбраната, който – трябва да напомним – е представен от CNT-FAI като алтернатива на правителството на Кабалеро: *„Импровизираното свикване на пленума и боязливите декларации, направени по повод постигнатото съгласие, не ни позволява да го узнаем“*.

Въпреки невъзможността да се позовем на вътрешни документи на CNT-FAI (нещо, което пречи на всякакъв сериозен опит за обективно проучване на Революцията), има достатъчно доказател-

ства, че пленумите само утвърждават вече взетите от шефовете на CNT-FAI решения, без те да бъдат ясно възприети, както показва регионалният пленум на синдикатите, свикан от 22 за 26 октомври 1936 г. През тези четири дни синдикатите трябва да проучат пакта с UGT, да изразят мнението си върху общинските съвети и да се занимават с оставката на регионалния секретариат и назначаването на неговия приемник.

На пленума, според разказа на секретаря:

„След като докладът завърши, а той беше дълъг и аргу-

ментирани, множество делегации се намесиха и изложиха различни гледни точки, без това да предизвика съществени различия, защото цялата Организация признаваше, че при тези условия не може да се претендира за твърдо спазване на конфедералните норми. Въпреки това, мнозинството изрази логичното си желание всеки път, когато това е възможно, базата да бъде консултирана и поиска от комитетите да не упражняват своите прерогативи, освен при изключителни условия“.

Когато казваме, че властта корумпира тези, които

я упражняват, под това ние не разбираме непременно, че те ще се подадат на изкушенията за материални облаги и печалби, както това става например в американския политически живот. Ние обаче твърдо вярваме, че никога не може да се съпротивява на мощното влияние на властта върху човешкото мислене и характер. Единствено силните личности са способни, веднъж влезли във властта, да останат безразлични към славата, която тя влече след себе си. Анархистите винаги ясно разбират крехкостта на човешкия рог от тази гледна точка и затова предвиждат създаването на едно децентрализирано общество в противовес на днешната централизация, която позволява концентрация на властта в ръцете на неколцина. В тяхното движение класическата форма на организация е групиранието по интереси или по действие: всяка група е в контакт с другите посредством секретариат за кореспонденция или с писма, но всеки запазва своята автономност и свобода на действие. Същите принципи се прилагат и в синдикалното революционно движение, в което

» » » продължава на страница 9

ЗА КАКВО И КАК СЕ БОРИМ

Пропаганда и приспособенчество

» » » продължава от страница 7

компютър. Има обаче два проблема.

Единият е по начало етичен, но и практичен в крайна сметка: с подобно социално програмиране се занимава пропагандната машина на всяка политическа партия и на всяка власт, а препрограмираните с анархически кодове и лозунги зомби остават пак зомби. Те продължават да се нуждаят от държава, от ръководна сила, която да им диктува какво да правят, как да се обличат, с кого да спят и кого да мразят. Да ви прилича такава система на анархично общество? На свободни индивиди, съчетаващи се в свободен социум? Ако ви прилича, значи или сте сбъркали вестника, или страдате от тежко невежество, което крие риска от атрофия на мозъка.

Вторият проблем е „технически“. Реалността е такава, че няма обособен контингент от приспособенци. Някои социолози ваят цифри, че приспособенческата маса „тежи“ между 60% и 80% от населението. Остатъкът се поделва почти по равно между активно реакционни (консервативни) и активно реформаторски (потенциално революционно настроени) люде. Ис-

у всеки един от нас живее по един революционер, реакционер и приспособенец

тината обаче е, че тази група сметка изпуска главно – у всеки един от нас живее по един революционер, реакционер и приспособенец и конкретната принадлежност на конкретния човек – при това в различни периоди от неговия живот и в зависимост от социалното му положение – се определя от броя проблеми, пред които той се държи съответно като реакционер, конформист (купешката гума за приспособенец) или радикален реформатор, та дори и социален революционер.

Така някои хора с прогресивен мироглед относно авторските права се държат и мислят в категориите на найотявлените мракобесници по въпроса за абортите и сексуалната ориентация, а радете ли за сексуална свобода проявяват предпочитания към силно бюрократизирано и полицейско обществено устройство – стига да има „правил-

ни“ закони, които да им гарантират желаните „свободи“. Тук очевидно има някакво извратено разбиране що е свобода, но това е отделна тема за далеч по-дълга статия.

Тогава какво правим ние, пропагандистите на идеите за социална свобода, политическо безвластие и справедливи стопански отношения? Преди всичко работим над себе си – усмиряваме вътрешния си консерватизъм, вадим от дрямката на „спящото съзнание“ конформиста, за да го превърнем в граждански активен елемент, и накрая образоваме революционера в себе си, караме го да бъде диалогичен – иначе ще се изроди във фанатик. Талибани и без това има достатъчно в този свят.

Това, което важи за всеки един от нас, повече или по-малко важи и за околните. С тях сме от един и същ биологичен вид, имаме еднакви гени и инстинкти. Нека агити-

тираният приспособенец запази своите лични предпочитания – според известната френска поговорка за вкусове не се спори. Достатъчно е да пробудим у него разбирането, тоест мисълта, че приспособяването има естествени предели, отвъд които настъпва физическата смърт на индивида, особено ако условията, уж изискващи приспособяване, не са от бога дадени, а представляват диктат на нечия воля и този диктат не изпитва никакво съчувствие към околните, готов е да ги притисне до пределите на приспособимостта. В същото време обаче зад него не стоят нито природни закони, нито висша свръхестествена сила. Зад диктата стои едно фактически зависимо от трудовете хора малцинство. То е покорно само защото малцинството му е внушило илюзии за слабост, страх и липса на алтернати-

ва. Фактически страхът и осъзнаването на собствената слабост мъчи най-вече елитите – страхът пред способността на потиснатите маси да мислят, да искат своето и да отказват да се приспособяват по прищевките на чорбаджиите.

Ако не беше така, елитите не биха компенсирали своята слабост (поради чистата си малобройност, но съчетана с колосални апетити, ненадмнатата лакомия) с орги мутри, полици, съдии, законодатели, администратори.

Но тях ги е страх. Има защо. Това трябва да посочи пропагандата на всеки, който се стреми да се приспособява, само и само да си спести проблеми. Нагаждачеството и компромисът обаче мотивират единствено наглостта на самозваните елити. Не може да се живее в постоянен страх – затова и елитите се приспособяват, издигат защитна стена от илюзии за своята неуязвимост.

Един ден това ще им изяде главата. Стига пропагандистите на анархическите организации да успеят да направят пробив сред масата народ, избрала да се приспособява към бавното си умъртвяване. •

Хасан Девринджи

УРОЦИТЕ НА ИСПАНСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ

Властта корумпира

» » продължава от страница 8

синдикатът е основна единица. Тези критерии се приемат на теория в испанската CNT-FAI, но на практика те не винаги се спазват поради особените причини и условия в които се развива испанското движение. Вече наблегнахме върху значението на „манталитета на активиста“. Трябва да напомним също, че през дълги периоди от своята история CNT-FAI се намира в нелегалност и следователно не винаги е в състояние да функционира органично. Фактът, че CNT е масово движение, носи в себе си присъщата за всяко масово движение опасност: създаване в неговите редове на групи от влиятелни активисти, чиято грижа е да поддържат „чистотата“ на движението срещу реформистките елементи. В резултат от всички тези фактори винаги има изтъкнати личности, които представляват различни тенденции и много от вътрешните кризи на CNT не са идеологически, а са следствие от сблъсъците между личности, които се стремят да установят контрол върху организацията. За отбелязване е, че много испански анархисти са неспо-

собни да дискутират идейно, без да опират до лични въпроси. Един внимателен прочит на тяхната преса, особено от първия период на сегашната криза, потвърждава това. Това обаче е техниката и на всеки уважаващ себе си политик, участващ в напреварата за политическата власт.

Създадената от успеха на революционните работници ситуация през юли 1936 г. позволява на определени членове на CNT-FAI да станат по-късно шефове. В техни ръце средствата за масова информация претърпяват значително развитие. Освен собствено радио, което разпространява ежедневно информационни бюлетени на много езици, те имат осем ежедневника и голям брой седмични и месечни списания, отразяващи всички аспекти на социалния живот. Един непълнен списък на повече от 50 периодични издания на CNT-FAI, публикувани през този период, може да се намери в том II на „CNT в Испанската революция“ от Пиерац. Само тиражът на „Солгаридас обрера“ достига 180 000 през 1937 г. Грандиозни митинги се провеждат в цяла Испания, на които говорят „най-добрите оратори на движението

като Федерика Монсени, Гарсиа Оливер, Гастон Льовал, Игонио Руис и др.“ Тази концентрация на политическа власт в ръцете на неколцина по-късно се утежнява от факта, че мнозина революционери, чийто глас може да балансира този на „влиятелните активисти“, се оказват изцяло ангажирани в работите по колективизацията или воюват по фронтовете. В действителност това е следствие от революционния морал на движението в неговата цялост, според който толкова много хора, които са способни да ръководят пропагандата и да заемат административни постове, избягват тези доминиращи позиции до такава степен, че през първите седмици на боевете е невъзможно да се намерят достатъчно хора, за да вършат тази работа.

За да разреши проблема, Службата за информация и пропаганда на CNT-FAI в Барселона решава да създаде школа за активисти (*Escuela de militantes*). В реч, произнесена по радиото, в която се обяснява целта на тази школа, се подчертава, че тя се организира под егидата на регионалния Комитет на CNT-FAI в Каталония. Тя трябва „да съз-

даде организъм, имащ за цел да възпита активисти и да ги обучи за работата и идеите на Организацията в различни аспекти“. За да се влезе в школата, е необходимо кандидатите да притежават „собствено мнение и обща култура, особено по социалните въпроси“ или най-малко да имат желанието да постигнат целите на школата. Искаше се още всички студенти да бъдат стипендианти на синдикатите, в които членуват. В речта се уточнява, че: „един от най-големите успехи на нашата организация несъмнено е създаването на този тип оригинална институция, в която студентите освен полезното и интересно изучаване на различните форми на човешката мисъл, постигат и максимално усъвършенстване в своята специалност“. (Пак Пиерац във II том, стр. 154-155)

Историкът на CNT в изгнание не прави никакъв коментар за тази институция, в която няма нищо „оригинално“ и която от дълго време е усъвършенствана от Москва и е използвана от лейбъристка партия и британските трейдъниони като средство за формиране на бъдещи партийни лидери и синди-

кални ръководители. По наше мнение подобни „инкубатори за революционери“ са по-скоро опасни, отколкото полезни, както в разглеждания случай, когато са организирани от Службата за пропаганда с главна цел да формират оратори и журналисти, които очевидно са длъжни да говорят и пишат, за да изразят „партийните директиви“, а не личните си мнения, и освен това ще бъдат платени пропагандисти. (Например издаваният във Франция отличен периодичен бюлетин „Антифашистка Испания“, който е широко разпространен, престава да бъде субсидиран, след като се осмелява да критикува шефовете на CNT-FAI. В писмо от Барселона от февруари 1937 г. Камилу Бернери пише, че „№ 8 на „Класова война“, списвана от мен, ще излезе когато е възможно, тъй като Комитетът се отнася към списанието както към „Антифашистка Испания“, а аз не искам да му се противопоставям“.) Така, със своя монопол върху всички средства за информация, официалната линия придобива сериозно и опасно предимство пред мненията на малцинствата. •

(следва)

СРЕЩУ ВСЯКА ВЛАСТ

Необятната мерзост на държавниците

по повод статията на Ал. Наков в „Св. Мисъл“, брой 3 от март 2012 г.

На 9.9.1944 г. в България е извършен военен преврат, организиран за трети поред път в рамките на 21 години от небезизвестните агенти на съветските тайни служби – Кимон Георгиев и Дамян Велчев, вездесъщите основатели на Военната лига през 1919 г. и на фашизоидно-болшевишкия кръг „Звено“ през 1927 г.

В превратаджишкото правителство на ОФ (Отечествен фронт) първият е премиер, а Дамян Велчев – министър на войната, тоест те заемат двете най-важни държавни длъжности. В това правителство участва и земеделският лидер Никола Петков като министър без портфейл. В дузина му министерски задължения се откроява и особено важната функция контрол над дейността на МВР. Решението за ареста на делегатите на Общонационалната конференция на българските анархисти през март 1945 г. е взето на извънредно заседание именно от правителството на ОФ. Според споделеното впоследствие от Добри Терпешев – също министър без портфейл от БКП – пред хасковския анархист Панайот Манахилов това става по предложение на Петков, който се аргументира, че „анар-

хистите са били винаги асоциални елементи“, които „в напрежнатата военновременна обстановка биха могли да създадат непредвидим хаос и големи неприятности на Народната власт“.

Нищо учудващо в становището на г-н Никола Петков, като се има предвид, че още земеделският водач Ал. Стамболийски не крие истеричната си фобия към анархистите, считайки ги за „умствено увредени, невротични субекти с психични отклонения“ и дори споделя с приближените си възможността за интернирането на такива психопатологични, хулиганстващи екземпляри в специално оборудвани заведения в трудно достъпните краища на държавата под непрекъснатата военна охрана! Ако това не е мракобесен сталинско-фашистки синдром, здраве му кажи!

През м. март 2012 г. се навършиха 89 години от башбозушкото клане на българските анархисти, което правителството на БЗНС устройва в град Ямбол на 26 и 27 март 1923 г. В казармите на Четвърти конен полк без съд и присъда са разстреляни над 30 анархисти, сред които и обяятелният казанлъшки анархист Тодор Дързев, който пред дулата на манлихе-

рите и картечниците пее руската анархистическа песен „Споемте-же песню под громы ударов...“ Картичната е толкова потресаваща, че двамата от екзекуторите припадат, а останалите панически изстрелват джепането си. Претекстът за кървавата вакханалия на властниците-гужбаши е проваленият митинг в Ямбол, свикан от ФАКБ срещу закона за изземване на огнестрелното оръжие от българското население. Общо арестуваните митингуващи наброяват над 300 души, като повече от половината впоследствие „изчезват безследно“. Кръвожадното избиване на митингуващите анархисти в Ямбол и незабавно последвалите свирепи репресии и убийства на членове на ФАКБ в цяла България е извършено по личната инициатива на министър-председателя Ал. Стамболийски.

Ето какво пише по този повод известният хасковски анархист Делчо Василев – брат на убития в Ямбол анархист Димитър Василев: „Стамболийски носи абсолютната отговорност за извършеното злодеяние в Ямбол, защото той беше начело на земеделското управление не като „народовластник“, а като самозабравил се тира-

ничен самодържец и от негово име се извършиха всички тези садистични изпълнения в Ямбол и в България срещу анархистите, както и последвалото щедро възнаграждение на инквизиторите-убийци.“

В град Ниш правителството на Стамболийски бе сключило споразумение със сръбско-хърватско-словенското кралство за съвместни действия за унищожение на българското анархистическо движение, чиято масовост и организираност плашеше властимащите и в другите балкански държави. В резултат на това споразумение бе заповядана и касапницата над анархистите в град Ямбол. На „оперативка“ на министерския съвет Стамболийски наставлявал Константин Муравиев – негов племенник и министър на войната – и министър на вътрешните работи Христо Стоянов „да организират унищожението на анархистите като бесни кучета, защото това налагат държавническите съображения“. (Държавен архив – Хасково, л. ф. 1057)

Дружбащата власт започва всеобхватна наказателна офанзива против анархистите в цялата страна. Само в град Хасково са арестувани над 50 души, между които из-

вестният с безпримерната си храброст Жеко Гергинов, неговите сподвижници Негю Георгиев, Стоянка Калянова, Руен Русев, Асен Хаджирусев, Зоя Бойкова и още редица групни агенти на анархистическите идеи. Повечето от тях „изчезват безследно“ – тоест са избити без съд и присъда. Убит в затворническата си килия от надзирателите е и Жеко Гергинов...

В отговор един друг легендарен анархист – Васил Икономов – решава да вдигне във въздуха сградата, в която се провеждат заседанията на министерския съвет. В атенаторската група участват Георги Шейтанов, електромонтъорът от София Борис Буналов, който трябва да осигури изправността на адската машина, неговият съгражданин Йордан Николов – „Бакунин“, братята Делчо и Иван Василев от Хасково и още неколцина анархисти, решени на всяка цена да въздадат възмездие на управляващите дръжбаша за извършените от тях масови убийства в Ямбол и страната. Икономов възнамерява да използва опита на солунските атенатори-анархисти при взривяване на „Банк Отоман“ в Солун през 1903 г. Подготовката на на-

» » продължава на страница 10

У нас няма революционен потенциал

Причината е настъпилото през последното столетие преструктуриране на производствената и обслужващата сфера. Драматично намаления броят на работниците в развитите страни, във втория ешелон на които се числеше и България по силата на принадлежността ѝ към светския блок. Причината за това е нарастващата механизация на производството. Още по-драматично намаления селското население, особено земеделските производители – и днес у нас под това название имат предвид най-вече наегрелите земеделци и арендатори. Нарасна неимоверно т. нар. „сфера на услугите“, както и административната бюрокрация – за нея също се говори като „гоставчик на услуги“, като повечето от тях не са търсени от гражданите заради някаква потребност, а защото им е натрапено да ползват тези услуги поради законни изисквания. Ярък пример тук е ролята на юристи, брокери, консултанти, все повече от тях частни, но съществуват също с благословията на държавата, която им подсиурява клиенти. Увеличи се контингентът сезонни работници, временно трудоустроени, множество гребни преразпределители на продукти на чужд

труг, в това число и на вносни стоки, като последните отдавна надвишават собственото производство. С една дума, трудоушестите се, не само у нас, но и по света, се лумпеннизираха.

Ако при традиционните поминъци можехме да наблюдаваме определен мирогледен модел, сиреч повече или по-малко „класово съзнание“, а значи и съпротивителен потенциал, то ценностната система на лумпена е да се приспособява и спасява поединично, прецаквайки ближния.

Текуществото е високо, лумпенизираният не по свой избор гражданин търси най-изгодна работа, като се пробва на най-различни места само и само да си подсиуря средства за съществуване. Даже запазвайки професията си, например шофьор, съществува голяма разлика между работата в градския транспорт, гоставката на поща, зареждането със стоки на кварталните бакалии, таксиметровите превози и личния шофьор на някой тузар със съответните отражения върху начина на мислене и оценка. Поставени в конкуренция един спрямо друг, без онова, което се нарича „корени“ в бранша, лумпените много рядко и много трудно се солидаризират един с

друг, а когато това става, то е по съвсем странични на социалното им положение критерии – футбол, етнос, цена на горивото, търсене на облага. Лумпенът гледа изключително личния си интерес и интереса на своето семейство, репресиите и несправедливостите към колегата му не са повод за възмущение, не са мотив за реакция на групово самосъхранение, а повод за старание от страх, както и възможност за някакъв вид напредък „в кариерата“. Разбира се, не само лумпените се държат по подобен начин, но за лумпена това е типично.

Лумпенизацията е обхванала цялото общество, дори и претендиращите за „елит“ персонажи. Ако в по-отчетливата „класова епоха“ буржоазията се е стремяла да се закичи с атрибутите на аристократите, то днешните новобогаташи – в недалечното си минало верни слуги на „социалистическия“ режим или просто тарикати с връзки – не крият просташките си вкусове, а дори ги издигат в култ, наливат средства в „развитието“ им.

Лумпенизирана е и без това жалката нашенска интелигенция – допреди десетина години все още беше модно да си опозиционер по принцип, дока-

то днес вече други ветрове веят – за „синергия“, за „диалогичност“, за глобализация, за „гражданско общество като коректор на властта“ (но не и неин непримирим противник!) и прочее изпразнена от смисъл еснафско-чиновническа мода. Съответно и ветропоказателите се ориентират според посоката, откъдето мирише на сигурен доход или поне на възможност за осребряване на настоящата заета политическа, социална и „гражданска“ позиция.

Затова сред различните сортове лумпени, лумпенизирани и намиращи се под натиска на лумпенизацията просто не се открива социална група, готова да се бори радикално, защото няма какво друго да губи, освен оковите си. Особено след като за послушното носене на окови се плаща с обещания за социални гаранции. Докато лумпенът се усети, че го лъжат, животът му е попреминал, физическите сили и здравето са спомен, а способността му да мисли е заместена с рецитиране на афоризми със съмнителна стойност. Увреден е даже рефлексът му да се гневи – лумпенът се ядосва на гребно и си го изкарва на съседа. Така, докато раята се боричка помежду си, чорбаджията – и

той лумпен, но с повече власт от пари или пост – може да спи спокойно.

Толкова ли е безнадежно положението с революционния потенциал? Не съвсем. Няма социални групи с характеристики на такъв потенциал, но остават критични и будни личности с определени качества ценни поуки от житейския опит. По този начин проблясъци на революционни нагласи може да се очакват почти по цялата обществена пирамида. Въпросът е как да се свържат и да се почувстват като творческо малцинство, способно да задвижи социалния прогрес.

Проблемът тук е, че все още активните и будните телом и духом граждани се въртят в омагьосания кръг на илюзиите за „промяна в рамките на закона“, макар че мнозина от тях погодират самата законова система в изначално мошеничество.

Иначе казано, останките от революционния потенциал се задушават под напора на идеологията на лумпените – приспособявайки се и се надявайки, че някъде дълбоко в цялата дивотия на сегашната система има скрит някакъв висш смисъл, който по вълшебен начин сам ще оправи всичко. •

Н. Т.

СРЕЩУ ВСЯКА ВЛАСТ

Необятната мерзост на държавниците

» » » продължава от страница 9

чинанието обаче отнема много време и бива изпреварено от деветоюнския военен преврат на офицерската хунта на Кимон Георгиев, Дамян Велчев и генерал Иван Вълков...

Да се върнем обаче на „казуса Никола Петков“, с чието внушения за незабавното арестуване и „обуздаване“ на делегатите на княжевската конференция на ФАКБ започва тази статия. Този високообразован политик-интелектуалец е съучастник на деветосептемврийските превратджии и има пряко отношение и към развихрилите се убийства без съд и присъда в течение на почти година след 9.9.1044 г., в резултат на които „изчезват безследно“ хиляди „отявлени народни врагове“, сред които и български анархисти.

Докато е министър в правителството на ОФ, Никола Петков е с „брончирана съвест“ и враг на каквато и да е милост. Когато при него идва съпругата на последния министър-председател преди девети септември Константин Муравиев, за да измоли освобождението от карцера на тежко болния си мъж, тя остава смразена от високомерния отказ на Петков: „На народни врагове и на фашисти аз не помагам. Напус-

всички властници и държавници са вероломни бандити и скверни, мерзки, гнусни, мафиозни свине!

ни веднага канцеларията ми!“ (Документален сборник „Непознатият Муравиев“ – спомени, стр. 219-220)

Когато обаче большевиките главорези му скрояват „дървения балтон“ и Никола Петков изпада в безнадежна немилост пред сталинските палачи в България, които го „даряват“ със смъртна присъда на 16 август 1947 г., от неговия политически хъс не остава и помен. Той пише 5 сърцераздирателни писма до агента на Сталин и министър-председател по съвместителство Георги Димитров, т. нар. „лайпцигски лъв“. В тях той го моли за прошка, като позволено предава свои другари, които го били подвели и подклаждали опозиционните му настроения против „народната власт“. Четири писма в същия дух пише и до другия ръководен подлец, изпълняващ длъжността председател на републиката – Васил Коларов. Пише и до съветския извънреден и пълномощен министър в София – Степан Кирсанов. Ще

цитирам откъслечи от писмата му до Георги Димитров, които завършват всеки път с една и съща фраза:

„В името на онова чудно момченце, Вашето покойно дете, чийто портрет Ви ни показвахте, когато бяхме на гости у Вас в Москва, и гледахте с толкова бащинска любов, нежност и тъга, моля Ви, г-н министър-председателю, бъдете така добър и отменете моята смъртна присъда.“ (АМВР, II съд. 2649, т. 12, л. л. 14-15, 19-25, 39-45. Оригинал. Ръкопис. Препис.)

Също в извадка от първото писмо от 19 август 1947 г.: „Уважаеми г. министър-председателю, позволете ми да се обърна към Вас за милост. Признавам, че моята двегодишна политическа дейност е изцяло погрешна и най-искрено се разкайвам за нея. Трябва да Ви изповядам, че тази моя дейност, за която на първо място нося отговорност, разбира се, аз, е резултат на внушения и съвети, давани ми от други. Кой би могъл да не вземе под внима-

ние и да се усъмни в съветите на главата на БПЦ Негово Блаженство Екзарх Стефан, имащ доверието на правителството... Той посъветва завръщането на д-р Г. М. Димитров, защото се ползвал с пълното доверие на западните демокрации. Негово Блаженство до края на участието ми в управлението явно, а и след това тайно, направляваше със своите съвети и указания нашата дейност. Кой не би се вслушал в съвета на народния регент проф. Венелин Ганев да се направи изложение за отлагане на изборите, насрочени за 26 август 1945 г.? Това изложение беше подписано от мен, а е написано от първата до последната страница от народния регент проф. В. Ганев, но цели две години аз поне-сох всички обвинения за него. Та нали проф. Петко Стайнов, тогава м-р на външните работи, представител на „Звено“ в правителството на ОФ, успя да отложи изборите. Кой не би повярвал на народния регент проф. В. Ганев, когато за-

явява, че ще предизвика криза в правителството на г. К. Георгиев, която бе осуетена само благодарение на личната намеса на г. генерал Бирюзоз пред регентите. Кой не би повярвал на довчерашните колеги-министри звенари, социалдемократи, земеделци, че се работи вътре, че трябва да се продължи дейността и да се търси удобният момент за криза? ... Както виждате, г-н министър-председателю, върху мен са влияели с внушения и съвети хора, на които не може да не се вярва, защото някои от тях и днес участват в управлението... Моля Ви г-н министър-председателю, дайте ми възможност отново да работя с всички сили за единствената спасителна за България политика, водена от правителството на ОФ под Ваше ръководство, а именно: искрено сътрудничество между БРП (к) и БЗНС чрез ОФ и сърдечна дружба със СССР, която единствена може да осигури бъдещето и преуспяването на България.“

Останалите писма на разкайващия се Никола Петков са в същия унижен тон и дух, явно пишещият не създава историческия факт, че „Москва на съзри не вярва“, че за държавниците моралът е фиктивна категория, че за тях важи само вълчийят нагон

» » » продължава на страница 11

ДА СИ КАЖЕМ КРИВИЦИТЕ

Хем с Махно, хем със Сталин не може

В навечерието на 9 май на главната страница на Революционната конфедерация на анархосиндикалистите „Нестор Махно“ (РКАС) се появи поздравление към ветераните на „Великата отечествена война“, озаглавено „Дължим им живота си“. Нататък в материала следва осъждане на „някои не много умни хора“, които поставяли под съмнение героизма на съветския народ, унищожил „най-страшния режим“ в човешката история, по-страшен дори „от най-демонизираните“ му противници. От текста също така следва, че непризнаването на заслугата на съветския войник в „освобождаването на своя народ и цяла Европа“ от германския националсоциализъм било едва ли не поощряване на неофашизма.

Целият текст в оригинал: <http://rkas.org.ua/node/503>

Поздравлението на РКАС повдига най-малко два въпроса.

Защо се акцентира върху противоборството между Третия райх и сталинския СССР, без да се споменава съюзничеството на двамата диктатори? Защо болшевишката тирания се описва като „демонизирана“? Нима наистина не е била демонична?

Следват и други въпроси.

Какво значи „съветския народ“? Нима то не е название на нацията в рамките на империалистическата сталинистка държава? Как се връзва героизмът с масовото предаване в плен на цели дивизии през лятото на 1941 г.? Що за героизъм се нуждае от мотивиране чрез жангарийски части загърба на фронтовете, от свирепи заповеди „Нито крачка назад!“ и масови репресии в тила? Как да отделим прогонването на нацистите от съветските територии и европейските страни, след като там веднага се е възстановявала тоталитарната власт на болшевишката партия или е бивала налагана просъветска диктатура? Как да загърбим пълната липса на пролетарски интернационализъм в пропагандата на сталинския режим от онзи период? Призивите „Убий немца!“ нямат нищо общо с лозунгите на една социална революция, нейните гласят „Убий капитализма и държавата!“, без това да предполага непременно клане на работодатели и държавници.

За всеки анархист би следвало да е ясно, че Втората световна война завърши с *победа на правителствата над техните народи*. Съветският

войник по принудата на обстоятелствата прояви героизъм в борбата за физическото си оцеляване, но загърбаму репресивните органи са вършели същите насилия над неговото семейство, каквито са вършели и нацистите. Колкото и да горчи истината, нейното премълчаване не прави нещата по-слабки.

Публикуването на този текст на сайта на РКАС е симптом за тревожния явление в Конфедерацията.

Неясни са и мотивите да се публикува текст, неразличим от аналогичните поздравления, написани от привържениците на държавния патриотизъм. Нима спирането на нацистките репресии в границите на Съветския съюз оправдава автоматично наложените веднага след това сталински репресии над същите руснаци, белоруси, украинци, латвийци, литовци, естонци, кавказци, поляци, чехи, румънци, българи, сърби, унгарци, немци? Социалната революция не може да победи в „отделно взета страна“ – тя е международен процес, солидарност на бедните и безправните срещу богатите и привилегированите. Интернационализмът е абсолютно условие за тази солидарност. Почнат ли да се делят труде-

щите се по национален признак – значи побеждават националните потисници, които стават много по-солидарни помежду си, когато им се налага да смазват егалитарни революционни движения.

Вероятно подбудите лежат в стремежа на РКАС да се „хареса на масите“, да им говори на „познат език“. Задачата, която често е по силите единствено на една анархическа организация, обаче е да просвещава тези маси, а не да ревизира анархическите принципи, за да ги прави лесно смилаеми. Анархическите принципи не са стока за продан, нямат нужда от разкрасяване и адаптиране към „масовия потребител“. Съзнанието на масите е отровено, в главите на населението са инсталирани буржоазните стереотипи на поведение и рефлексите за лоялност към националната държава. Масовото съзнание е подложено на покваряващ натиск в семейната среда (промислите мозъци на родителите), в училище (задължеността да учителите да преподават определен начин на мислене и оценка), чрез средствата за масова информация (интересите на собствениците на медиите и законовите нормативи налагат враждебни

на човешката свобода „ценности“), в сферата на стопанските и културни отношения. Масовото съзнание целенасочено се гресира да не мисли критично, да не търси реални алтернативи (а най-много да се забавлява с проекти за козметично реформиране на съществуващите политически и икономически модели, което представлява вариация на системата, но не и нейна алтернатива).

Ако една организация не се справя с тази своя просветно-съпротивителна задача, то налице са всички основания да се съмняваме в нейния анархистки характер – както в прокламираните цели, така и в използваните средства.

Остава само една възможност, която би извинила, но само донякъде, нелепата изява на РКАС, че административната на сайта на Конфедерацията върши неща на своя глава без съгласуване с местните секции. Обаче и такъв вариант поражда логичния въпрос: а нима членуващите в РКАС работници, студенти и ученици не се интересуват от лицето на организацията си във виртуалното пространство на интернет? Нима не ги интересува техният облик пред света? •

Регколегия СМ

СРЕЩУ ВСЯКА ВЛАСТ

Необятната мерзост...

» » » продължава от страница 10

да наляпат цялата държавна власт и не прощават на никой, който гръзне да посегне към нея.

Едно съвсем бегло сравнение между държавника и анархиста е ярко показателно. Нима може да се сравни хленчещият, умоляващ земеделски водач Никола Петков или не по-малко треперещият за живота си сталинист Трайчо Костов, който преди да бъде пречукан от собствените си „съратници“, е един от палачите на Никола Петков, с героичното държане на анархиста Тодор Дързев, загинал с песен на уста пред екзекуторите?!... Автентични факти свидетелстват, че по-добно е поведението на плеядата анархисти пред смъртта или през дългите години в каменните душегубки на затворите. Ето заключителните думи на анархиста Манол Васев пред хасковския околийски съд през 1956 г., само месец след като е освободен от Старозагорския затвор, където е изтърпял предишната си петгодишна присъда: *„Граждани съдии, обвинявате ме, че водя пропаганда в полза на империалистическите държави! Това е най-идиотската клевета, която съм чувал през живота си. Що не видите вашия слезерен Хрущов, който в мо-*

мента е на официално посещение в Бъкингамския дворец, където целува пантофката на кралицата-императрица, ами ми грънкате врели-некипели!... За милост няма да ви моля, защото ми е все едно какво ще решите – аз ще си остана такъв, какъвто съм! Аз съм анархист и не мога да не говоря срещу властта. Ние анархистите сме врагове на всяка власт, защо да не говорим и против вашата?! Говорил съм и пак ще говоря така...“ Манол Васев е убит – отровен в края на тази поредна своя присъда и в негова памет ще завърша тази си статия така:

Историята на човечеството не познава от памтивека друг вид държавници – в коя да е държава! Съпоставете революционера, бунтовника поет и хъш, другаря на Христо Ботев – Стефан Стамболов с превърналия се от властта в мизерен бандит, министър-председател и мастит държавен мъж – Ст. Стамболов, комуто паметник издигнаха гнешните бандити от Мултигруп и Митьо „Гестапото“!

Така че, Народе, сбирай си ума овреме и не забравяй, че *всяка държава е една голяма банда и всички властници и държавници са вероломни бандити и скверни, мерзки, гнусни, мафиозни свине!* •

МАКАР

87 ГОДИНИ ОТ СМЪРТТА НА ВАСИЛ ИКОНОМОВ

Васил Икономов (1898-1925)

Анархистът Васил Икономов е демиургът на четническото движение в България след Деветоюнския военен преврат през 1923 г. Този факт се признава с половин уста и от винаги мерзко шикалкавеците болшевишко-комунистически историци. Безчет са революционно мотивирани терористични акции, извършени от Васил Икономов. Безпозабно смел, невероятно честен и беззаветно предан на анархистката кауза, той се родее по дух и нравственост с най-изявените български революционери от Христо Ботев до Гоце Делчев. Негова акция е и нападението срещу цар Борис Трети в Арабаконашкия проход на 14 април 1925 г., целящо пленяването на монарха, за да бъде разменен с арестуваните и осъдените да излежават присъдите си в затворите анархисти. Нападението срещу царската особа предизвиква широк международен отзвук – изненадващо по-мощен от отзивите за атенатата в църквата „Света Неделя“, извършен на 16 април 1925 г. – нещо, което ярко личи и в поверителната дипломатическа кореспонденция между британския пълномощен министър в София Уилям Ърскин с Форин офис (Британското външно министерство). От цялата конфиденциална кореспонденция обаче

прави впечатление, че нито българските власти, нито британските дипломати са си имали хал-хабер кой всъщност осъществява въоръженото посегателство върху младия Сакскобурготски и най-вече коя е причината за покушението върху царствачката персона. В контекста на гореизложеното ще цитираме *„Доклада от Уилям Ърскин до Форин офис за проведен разговор с цар Борис“*.

Негово Величество видял добре няколко души от бандата, за която се говори, че се състояла от осем човека и забелязал, че те са добре оборудвани и облечени в куртки, различни от тези на македонските комити и са били с кожени шапки и чорапи сяно изразени сръбски мотиви. Въпреки че не желаел да тревожи общественото мнение, отначало той разгласил, че това са обикновени разбойници. Но самият той не бил убеден, че това е така и че те по всяка вероятност са го разпознали, още повече като се вземе предвид фактът, че съсредоточили огъня си върху него, когато той тичал надолу по пътя, и фуражката, която останала в колата, по-късно била намерена с напълно разкъсан царски монограм. При това те били въоръжени с ръчни гранати, част от които били използвани при нападението, както и

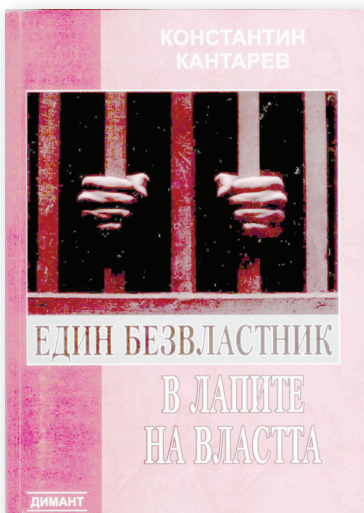
със средства за първа помощ от модерен тип. Освен това, след тях останал един революционен вестник, публикуван от Оббов в Прага. Също така те казали на един селянин, когато ограбили и задържали за няколко часа предния ден, че били група емигранти и идвали от Сърбия. ... Все пак той не смяташе, че неговите нападатели задължително са дошли от сръбска територия с намерението да го убият или че инцидентът има връзка с бомбения атентат, извършен два дни по-късно в София. ... Всъщност той възнамерявал да бъде там, но тъй като пътувал до едно село, на разстояние от около 40 мили, за да присъства на погребението на неговия лесничей, той пристигнал в София известно време след началото на церемонията. Точно когато се приготвял да посети църквата, се чула експлозията и тогач разбрал какво се е случило. Негово Величество каза, че гледал на бъдещето с доста дълбок песимизъм. Без съмнение правителството ще успее да овладее положението за момента, но като цяло репресивните мерки, които без съмнение ще съпътстват процеса, ще доведат до контра репресии и ще се стигне до изключително опасна ситуация.” •

(PRO. FO, 371/10671, p. 33-34)

МАКАР

НИКОИ НЕ Е ЗАБРАВЕН

Един безвластник в лапите на властта

На 24 април в Пловдив и на 26 април в Пазарджик беше представена книгата на доктор Константин Кантарев „Един безвластник в лапите на властта“.

За качествата на книгата говори литературният критик Марин Кадиев, а за автора ѝ – неговият син доктор Николай Кантарев.

Наистина, животът на д-р Константин Кантарев е разделен между медицината, литературата и анархизма.

Като лекар се дипломира през 1928 година и след десетина години практика на учас-

тъков лекар в Пазарджикските села, от 1940 г. работи като педиатър в Пловдив. Има над 100 публикации за български писатели и възрожденци. Сътрудничил е на анархистически издания.

С анархизма го запознава съученикът му Илия Юруков. Юруков загива през 1923 година, а Кантарев минава през десетки полицейски участъци и затвори преди и след 9.9.1944 година.

В книгата е направено психологическо изследване на преживяванията на затворника и портрет на представителите на властта.

В Пазарджик представянето стана по-интересно. Може би защото д-р Кантарев е роден в този град, тук е станал анархист, тук е чул от баба си да казва за затвора: „Един богат няма вътре! Само сиромаси“. Двете му книги „Пролетта на един град“ и „Песента на мама“ са свързани с родния град.

Много пазарджиклии сега научиха, че заради анархистическите си убеждения този прекрасен лекар и литературен изследовател е бил постоянно в лапите на властта.

Доктор Константин Кантарев умря през 1992 година, без да довърши последната си книга „Моите тъмници“. Тя излиза благодарение на гъщерята и сина с прекрасното заглавие „Един безвластник в лапите на властта“.

Аз бях чувал добри гуми и знаех името на д-р Кантарев от баща ми. Заедно са били в концлагера Богданов дол. Покъсно, като студент, с него ме запозна Митко Димитров – също пазарджиклия, също живеещ в Пловдив, също анархист, също бил в Богданов дол.

Когато почина грядо Петър Манджуков, авторът на „Прегвествници на бурята“, доктор Кантарев организира погребението и говори на гроба.

Месеци преди да почине, посетих доктора вкъщи. Лежеше. Записах отговорите на няколко ми въпроса. Последният беше: „Доволен ли си, че беше анархист и като такъв ли приключваш живота си?“ „Да!“ категорично отговори той, а в очите му прочетох задоволство. А на въпрос към съпругата как е минал животът ѝ с анархиста доктор Кантарев чух: „Трудно, но красиво!“

К. Зяпков

ВЕЧЕ И В КНИЖАРНИЦА „НИСИМ“

Анархистка литература можете да намерите вече и в книжарница „Нисим“ на бул. Васил Левски 59 в София на обявените в каталога цени.

ПОЛЕЗНИ КНИГИ НА НИСКИ ЦЕНИ

КНИГИ:		
1. Основи на безвластието – Г. Хаджиев	1 лв	
2. Национално освобождение и безвластие – Г. Хаджиев	1 лв	
3. Вчерашни, днешни и утрешни проблеми – Г. Хаджиев	1 лв	
4. История на безвластническото движение в България – Г. Хаджиев	1 лв	
5. Моя път (спомени в два тома) – Г. Хаджиев	2x1 лв	
6. Феноменът Махно – П. Аршинов	1 лв	
7. Заблужденията на марксизма – Пиер Рамю	1 лв	
8. Събитието на века – анархистическа Испания – Г. Левал	1 лв	
9. Взаимопомощта – фактор на еволюцията – П. Кропоткин	1 лв	
10. Краят на държавата и капитала – Г. Константинов	3 лв	
11. С думи вместо с куршуми – Г. Константинов	5 лв	
12. Възможна ли беше съпротивата срещу ДС? – Г. Константинов	3 лв	
13. Национализъм и култура – Рудолф Рокер	2 лв	
14. Национализъм и култура – Рудолф Рокер том II	5 лв	
15. Избрани страници за и от него – Михаил Бакунин	2 лв	
16. Барутни (по)мисли – Г. Константинов	5 лв	
17. Хляб и свобода – П. Кропоткин	4 лв	
18. Ставайте, робове – Г. Константинов	5 лв	
19. Досие на обект №1218 – Александър Наков	2 лв	
20. Спомени за израстването – Христо Колев ГОЛЕМИЯ	6 лв	
21. Адски калейдоскоп (в два тома) – Г. Константинов	2x5 лв	
22. Преобразуването на обществото или екоанархизмът – М. Букчин	5 лв	
23. Един проект за социална революция – ФАФ	2 лв	
24. Спомени – Стоян Цолов	5 лв	
25. Статии – Георги Божилов	10 лв	
26. Христо Ботев – Евгений Волков	5 лв	
27. Живот под черен небосвод – Георги Божилов	7 лв	
28. Напред и ако пътят води към Голгота! – Георги Константинов	7 лв	
29. Свободата, Санчо, е велико нещо! – Георги Константинов	7 лв	
30. Спомени за бъдещето – Желязко Петков	5 лв	
31. Последните Чапая – Никола Тенджерков	5 лв	
32. Достоен живот – Трифон Терзийски	4 лв	
33. Лични откровения – Георги Божилов	7 лв	

БРОШУРИ:		
1. Стопанисването на земята – Г. Хаджиев	0,50 лв	
2. Проблемът за организацията на анархизма – Г. Хаджиев	0,50 лв	
3. Що е анархизъм?	0,50 лв	
4. Отговор на една вярваща – С. Фор	0,50 лв	
5. За общината	0,50 лв	
6. Федерализъм и централизъм – Рудолф Рокер	0,50 лв	
7. Крахът на руския сръжавен комунизъм – Рудолф Рокер	1 лв	
8. Килифарево народно въстание и килифарева чета	1 лв	

Тези книги и нови заглавия можете да купите от антикварната книжарница на пл. „Славейков“ №7. Някои от тях могат да се намерят и в книжарницата на бул. Дондуков срещу Първа английска гимназия. Същите още могат да бъдат поръчани и изпратени от Александър Методиев Наков, Перник, ул. „Република“ №4, тел. 076-631388.

АНАРХОКАЛЕНДАР

Светът, привикнал хомот да влаци,
тиранство и зло и до днес тачи;
тежка желязна ръка целува,
лъжливи уста слуша с вяра...

Христо Ботев

- На 02.06.1876 г. е убит българският поет, публицист, анархист и революционер Христо Ботев.
- На 03.06.1966 г. умира безвластникът Атанас Герчев Дедяков.
- На 06.06.1919 г. в гр. Бургас под редакцията на Марко Борзуков излиза анархистическият вестник „Комуна“.
- На 08.06.1908 г. във Ферзан (Мала Азия) на 18 годишна възраст умира Милан Арсов, участник в Солунските атентати.
- На 12.06.1856 г. в гр. Лерин (Македония) е роден анархистът Спиридон (Спиро) Константинов Гулапчев, идеолог на „сиромахомилството“ в България.
- На 14.06.1872 г. в гр. Иркутск (Русия) е роден безвластникът Юлий Цезар Розентал, създател и организатор на първите анархистически кръжоци в България.
- На 14.06.2002 г. в гр. Пловдив умира анархистът Христо Ганчев Бойчев,

- член на секретариата на ФАБ и сътрудник на вестник „Свободна мисъл“.
- От 15.06 до 17.06.1919 г. в София се провежда Първата национална анархистическа конференция, на която е учредена Федерацията на анархокомунистите в България (ФАКБ).
- На 20.06.1925 г. край село Белица (Ихтиманско) е убит анархистът Васил Бонев Икономов.
- На 22.06.1896 г. е екзекутиран френският безвластник Равашол.
- На 25.06.1856 г. умира немският философ и анархист Йохан Гаспар Шмигт (Макс Щирнер), автор на книгата „Единствеността“.
- На 27.06.1952 г. край с. Чулугово (Благоевградско) е убит от болшевишките милиционери поетът-анархист Кръстьо Хагжиливанов.
- На 28.06.1936 г. умира анархистът Александър Беркман.

Помощи за „Свободна мисъл“

1. Читател	10 лв
2. Георги Константинов, София	100 лв
3. Иван Дрънгов, Висока Могила	100 лв
4. Никола Александров, Мангра	10 лв
5. Александър Наков, Перник	10 лв

БАНКОВА СМЕТКА В ЛЕВА (IBAN):

BG86 UBBS 8261 1010 0473 10

Т Б ОБ Б АД, КЛОН ПЕРНИК
ФАБ БЛАГОДАРИ ЗА ОКАЗАНАТА ПОДКРЕПА!

Вестник „Свободна мисъл“ не печели от реклами или обяви и не е спонсориран от никакви патриотични бизнесмени и затова не изплаща хонорари. Редакцията приема материали, написани грамотно на стандартни машинописни страници – 30 реда на страница, 55 знака на ред или набрани на компютър. Всеки автор носи отговорността за съобщените факти и твърдения!
Ръкописи не се рецензират и не се връщат!

сайт на ФАБ: www.anarchy.bg
сайт на „Свободна мисъл“: sm.a-bg.net
имейл на ФАБ: fab@a-bg.org

телефон за връзка с ФАБ

0896 613 727

адрес на редакцията

София, ЖК Надежда, пощенски клон 1220, пощенска кутия 59

отговорен редактор **А. Ванчев**
предпечатна подготовка **Свободна мисъл**

АБОНАМЕНТ 2012 СВОБОДНА МИСЪЛ

Драги читатели,
Абонаментът за вестник „Свободна мисъл“ МОЖЕ ДА СТАВА ДО 15-ТО ЧИСЛО НА ВСЕКИ МЕСЕЦ ВЪВ ВСИЧКИ пощенски клонове на страната. За 1 година – 6,00 лв; за 6 месеца – 3,00 лв; за 3 месеца – 1,50 лв. Цена на един брой – 0,50 ст.

Каталожен номер 649

радиопредаване за свободен живот

era
радиопредаване за свободен живот
era.a-bg.net

**ЕВОЛЮЦИЯ,
РЕВОЛЮЦИЯ,
АНАРХИЯ –
предаване
за свободен
живот**

Екипът поднася „малки новини“ и представя света през очите на хората, които обичат свободата си и уважават нуждите на останалите. В предаването участват активисти от различни социално ориентирани организации на български младежи – студенти, анархисти, еколози, но тези, на които разчитаме, за да бъдем интересни и уникални, са слушателите. Всеки може да се свърже с екипа на предаването чрез скайп или чрез форума, а ние се стараем да не оставим неизразена позиция по време на живото предаване. Предаването се излъчва всеки четвъртък от 20:00 часа по местното радио на безвластниците. Когато няма живо предаване, на този адрес се въртят автоматични записи. Цялото съдържание на предаването излиза предварително на сайта, а ден-два след излъчването можете да чуete запис от него.